

КАМЕНЯРІ

30-ий ювілейний
рік
1947-48

КАМЕНЯРІ

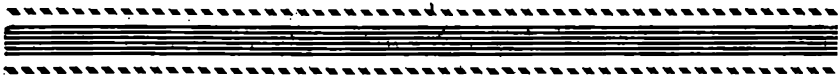

30-ий ювілейний
рік
1947-48

Присвячуємо цей річник своїм родичам.
За їх старанням Інститут і все, що він пред-
ставляє, стало нам можливим.

Студенти Інституту ім. П. Могили,
Саскатун, Саск.

— З М І С Т —

“Каменярі”	стор. 7
Вартість освіти з погляду канадійської єдності	стор. 8
Підсумки діяльності Студентського Товариства “Каменярі”	стор. 10
Наш побут в Інституті	стор. 13
Поведінка вихованих	стор. 14
Духовний визволитель	стор. 16
Сила традиції в розвитку молоді	стор. 20
Відзнака. — Весна	стор. 22
Наші Студенти	стор. 23
Наші абсолюенти	стор. 35
У вічну пам'ять	стор. 38
Тридцятилітній Ювілей	стор. 39
У переході життя	стор. 40
Іспит поколінь	стор. 41
Задержуйте своє рідне	стор. 44
І хай буде пісня	стор. 45
Слово дітей до батьків і матерів	стор. 46
Культурні обов'язки канадійців українського походження	стор. 50
Поширюймо правду про українців	стор. 53
Весільні дзвони	стор. 55
Спогади	стор. 58
Я тобі покажу!	стор. 59
Могиллянки	стор. 62
Про дебати	стор. 63
Наша кантина	стор. 64
Дещо з спортивного світу	стор. 66
Про степендії	стор. 67
Наш геній Гудима	стор. 68
“Дифтонг”	стор. 69
Дивний сон	стор. 71
Пригода носа. — “Фиш сторіз”	стор. 73
Бурсацькі вводи. — Шелест паперу	стор. 74
Наші танцюристи	стор. 76
Спис Студентів	стор. 77
Статут Студентського Клуба	стор. 80

Іван Франко.

КАМЕНЯРІ.

(Уривки)

Я бачив дивний сон.. Немов передо мною
Безмірна, та пуста і дика площина,
І я прикований ланцом залізним стою
Під височенною гранітною скалою,
А далі тисячі таких самих, як я.

У кожного в руках тяжкий залізний молот,
І голос сильний нам з гори як грім гремить:
“Лупайте цю скалу! Нехай ні жар, ні холод
Не спинить вас! Зносить і труд і спрагу й голод,
Бо вам призначено скалу оцю розбити.”

І всі ми вірили, що своїми руками
Розібемо скалу, роздробимо граніт;
Що кровю власною і власними кістками
Твердий змуруємо гостинець, і за нами
Прийде нове життя, добро нове у світ.

Оттак ми всі йдемо в одну громаду скуті
Святою думкою, а молоти в руках.
Нехай прокляті ми і світом позабуті!
Ми ломимо скалу, рівняєм правді путі,
І щастя всіх прийде по наших аж кістках.

Вартість Освіти з Погляду Канадійської Єдності

Перший ряд — сидять зліва до права: Олекса Гупка, редактор; Маруся Ткачик; Проф. Н. Григорійв.
Другий ряд: Мирослав Гавриш; Митро Голуцан; Николай Лабюк.

Поведінка людини дуже злучена з бажанням задовольнити основні життєві потреби. Ті способи, яких вживається для задоволення потреб, у великій мірі рішають, чи поведінка є соціально пристойною чи ганебною. Щоб життя було пристойним, мало задовольняти самі фізичні потреби, бо теперішнє громадське життя вимагає вищих здібностей, які дає тільки освіта. З цього погляду вартість освіти близько звязана з рівнем задоволення нею життєвих потреб. Тому оцінка освіти залежить від особи.

Кажуть, що теперішня освіта обмежує розвиток молоді; не дає нагоди здійснювати свої індивідуальні мрії. Багато, мовляв, того, що дається в школах, не вяжеться з життям. Нащо, мовляв, потрібна нам історія, література і т. п., коли вони не мають жадної практичної вартости в щоденному житті?

Така оцінка освіти цілком безпідставна. Вона є наслідком того, що ми кладемо завеликий натиск на матеріяльні багатства, гроші і т. п., як головні засоби життєвого успіху.

Правда, людина мусить задовольняти головні матеріяльні потреби, щоб мати змогу виконувати свої вищі обовязки, але

цього не вистарчає для теперішнього модерного життя. Коли студент скінчить студії таких предметів, як історія й література, то це збільшить його можливості ширше задовольнити свої потреби і дасть йому змогу лекше й краще висловлювати свої думки, говорити до публіки; поширить світознання; розгорне його світогляд. Він ширше скористає з освітніх засобів, які має "світ книжок".

Коли ж так, то як нам поліпшувати свою освіту?

З наведеного ясно, що треба використовувати всі можливі нагоди поширення ріжного знання, бо тільки цим способом можна поліпшити життя Канади, зробити Канаду кращою.

Щоб Канада була кращою, її треба консолідувати, звести до купи всі творчі сили, а для консолідації потрібно однакоке знання, однакоке розуміння, однакові способи діяння.

В цей час, коли наша країна пристосовується до світової економії розбурханого світу, нам треба особливо подумати над проблемами освіти. Що й для чого? Чи тільки технічні знання чи потрібне й знання людської душі, гуманізму?

Щоб майбутня ера миру була сталим добробутом, суспільним поступом, треба людей з ширшим світоглядом, а це дає не лише технічна, а й гуманітарна наука. В цей час не так важно знати, як зробити машину, а як її продати, а продаж потребує знання суспільних наук. Суспільний зріст Канади залежить від світогляду. Що ширший світогляд, то більше можливостей добробуту. Такий світогляд вимагає широкої толеранції людей ріжного походження, віри, економічного стану і т. п., бо тільки це усуне суперечности й допоможе об'єднанню канадійського суспільства.

Ідеалізм та плекання солідарности, єдности, стають головною ціллю освіти.

Завдання освіти в Канаді є виплекати таке громадянство, яке би створило умове світання нового й кращого дня. Тільки освіта здібна підняти рівень життя канадійців, зробити їх більш звинними споживачами й більш чинними виробниками ріжного добра. Тільки освіта може зробити їх заможнішими, більше задоволеними, веселішими. Там же де добробут, там і єдність, а де біда, там розбрат, сварка, боротьба за "шмат гнилої ковбаси".

Раз для єдности треба освічених, знаючих, уміючих людей, то хто бажає єдности, мусить дбати про освіту. Не лише учителі, а всі громадяни, всі канадійці. Ніхто не сміє ухилятися від цього обовязку, від одвічальности за піднесення й розвиток канадійського світогляду й добробуту. Освіта кожної хвилини збільшує можливості єдности, а єдність — можливості добробуту. Про це всі маємо дбати, коли хочемо кращої Канади!

— Редакція.

Підсумки Діяльності Студентського Товариства "Каменярі"

Д. Добровольський
Голова Каменярів 1947

Надзвичайно приємно вітати на Ювілейному З'їзді Інституту ім. П. Могили таку велику кількість теперішніх і бувших членів студентського товариства "Каменярі".

Коли гляну по салі, то бачу перед собою не просто гостей, а основателів і багатолітних діячів сього товариства; "бурсаків", що раніш вели провід серед молоді славного Інституту; а тепер прикладають свій досвід в громадському житті Канади, в різних її закутках.

Ми, теперішні бурсаки, члени т-ва "Каменярі", радіємо, що Ви не пожалували часу й труду та завітали на цей З'їзд, щоб поділитися думками. Особливо приємно бачити серед Вас основоположника нашої організації і першого її голову — о. С. Савчука.

Нашим обов'язком було би підвести підсумки тридцятилітньої праці і нашого студентського товариства, але вона така велика і різноманітна, що сумлінний звіт про неї забрав би забагато часу. Тому ми обмежимось лише на деяких провідних засадах і обставинах, що сприяли або перешкоджали чи перешкоджають її розвитку.

Основоположники нашого товариства, як і Інституту та інших організацій, що вийшли з того лона, поклали в основу свого життя й праці три засади: самостійність, самопошану, й самодіяльність.

Ці три засади найбільше сприяли й допомогли в розвитку діяльності "Каменярів". Самостійно, не чекаючи й не шукаючи помочі збоку, з пошаною до своєї праці і поводячись так, щоби другі шанували; виявляючи найширше власну ініціативу та здійснюючи її власною силою, лупало наше товариство ту скалу темноти, яку заповів роздробити один з найбільших геніїв нашого народу — Іван Франко.

Лупало скалу темноти й прорубувало вікна освіти для цілої низки молодих поколінь.

З огляду на це, можна було би думати, що наше товариство має історію постійного поступу, розвитку й розквіту. Та в дійсності не так. Коли приглянемося до його історії, то побачимо, що деколи цей кружок розвивався, а деколи занепадав.

Справа залежала не тільки від засад, але й від складу членства. Найкращі засади нічого не допоможуть, коли нема таких людей, що ті засади здійснювалиб, уводили в життя.

Багато залежало на тому, які студентські сили входили в склад “Каменярів” — активні чи пасивні, виховані в українських традиціях чи ні, добре знайомі з українською мовою, культурою чи ні і, т. п. Залежало від того чи уряд “Каменярів” був активний, ініціативний чи ні, а головне — чи студентська маса була активною, діяльною, бо коли вона пасивна, то жаден уряд невисилі сам нічого зробити.

Залежало також від загальних обставин, в яких жило українське громадянство в Канаді, від його потреб, можливостей і здібностей.

Спершу в Інституті перебували такі студенти, які вже мали досить життєвого досвіду, побували учителями, працівниками на різних підприємствах. Не мало було й таких, які первістну, а то й середню освіту здобули в старому краю. Вони добре знали не тільки українську мову, історію, письменство, а й тогочасні громадсько-політичні та господарські відносини. Були свідомі національно й соціально. Це впливало на решту тутешніх молодих студентів.

Та з року в рік кількість таких студентів меншала, а збільшувалося число молодших, роджених і вихованих тут.

Вони прибували до Інституту, щоб здобути гут українське виховання. Вони не принесли його до Інституту, а приносили сюди за ним. Отже прибутки української культурності зменшувались, а видатки збільшувались. Молодь потребувала й жадала українського знання, прикладу, взірця, поучення, виховання, преціплення українських звичок, а таких студентів, від яких того можна було дістати, все меншало. Навіть учительські сили меншали, бо попередні досвідчені учителі кінчали школи й розходилися з Інституту.

Тому труднощі українського виховання, а в тім числі й труднощі виховавчої праці “Каменярів” збільшувались. Основоположники “Каменярів” розходилися, часто навіть не залишаючи по собі матеріялів свого досвіду, по яких могли би вчитися наступні покоління. Не залишали, бо їм і в голову не приходило, що такі “прості річі” (для них прості) й зрозумілі, а для вихованого тут покоління цілком невідомі — можуть бути комусь цікавими. В наш час до Інституту прибувають часто хлопці й дівчата, що не вміють по українськи ні читати, ні писати. Мало навіть говорять, бо вони вирости вже в нових умовах, де не могли чути української мови. Дехто чув її лише дома а дехто й того не чув. Вони хотілиб навчитися в Інституті хоч трохи говорити, читати й писати. Ця наука поруч

з наукою в урядовій школі одбирає багато часу. І студент замість віддатися праці в товаристві, мусить витратити час на вивчення того, що колишні студенти мали з дому.

Та незважаючи на це, "Каменярі" робили свою роботу й роблять. Лупають скалу й виховують "Каменярів" громадського життя. Скрізь по Канаді ви маєте змогу побачити їх працю, а особливо в провінції Саскачеван, звідки вони за останні роки розходяться не лише в Алберту й Манітобу, а й в Онтеріо та Квебек. Ви побачите їх по всіх закутках Канади, де тільки є українське населення. Скрізь вони серед активнішого громадянства, помагають в усіх громадських справах — культурних, релігійних, господарських, політичних. Визначаються вони не лише, як добрі українці, але й як патріотичні канадійці. І цей патріотизм у них не штучний, а природний, бо походить з любови до того краю, де вони родилися і виховалися, де їх батьки й старші брати здобули найкращі умови існування; здобули свободу й можливості своєю вільною працею підносити добробут, матеріальну й духовну культуру.

Наша організація мала й має ціль поширити знання й світогляд молодих поколінь та підготувати до громадської праці в різних умовах життя. І це завдання вона виконує в міру сил і можливостей.

Часом ширше, часом вужче, але ніколи не відступає від праці. Лупала й лупає скалу темноти. В Інституті ми маємо нагоду робити це невпинно, бо тут ми пізнаємо один одного і довідуємося про невичерпані скарби української культури, її діячів, досвід і поради на різні випадки життя. Додаючи це до того, що здобуваємо у урядових школах, маємо змогу ширше глянути на світ і легше переборювати його труднощі. Додаючи здобутки української культури до канадійської, збогачуємо себе й усе канадійське громадянство без огляду на походження. Помагаємо Канаді швидше й легше ступати вперед.

Бажаючи й надалі в міру сил продовжувати цю користну громадську працю, ми ставимо завданням "Каменярів":

1 — Затримувати й розвивати товариську солідарність,

2 — помагати один другому і всьому громадянству в щоденних змаганнях до поліпшення життя;

3 — виховувати молоде покоління й далі на засадах самодіяльності, християнської моралі, канадійського патріотизму, вірності демократії й любови до української культури, як культури батьків і джерела засобів, які помагають поступові всего людства.

Не той є "канадійським патріотом", який знає тільки канадійську мову, а той, який знає багато різних мов і культур, за допомогою яких помагає Канаді поступати вперед культурно, господарськи та політично.

Цим шляхом ідемо і кличемо всіх, хто був, є, й буде в нашій товаристві: Подаймо спільно руки! "Нехай ні жар, ні холод не спинить нас! Розібемо скалу, роздробимо грані!"

Наш Побут в Інституті

М. Николайчук
Голова Каменярів 1948

Я вважаю що найбільша користь з нашого побуту в Інституті є користь з студентського кружка "Каменярі". Ціль кружка "Каменярі" є дати студентам нагоду брати участь у різних його діяльностях. Тут ми маємо нагоду брати участь у промовах і дебатах, а головню як поводитися в товариському життю.

Тут ми маємо нагоду розпізнати минулість нашого народа й оцінити працю й діяльність славних діячів як також познакомитися з українськими думками. Коли ми пізнаємо що є наше, й нашу традицію то ми всі будемо ліпшими Канадійцями, як також добрими українцями.

Всі ці нагоди є перед нами в Інституті, але до якої міри ми скористаємо з цих нагод буде залежати від нас самих. Коли будемо мати зацікавлення, тоді користь буде певна.

На закінчення, я вважаю, що найбільший зиск з нашого побуту в Інституті буде те приятельство та контакти, які ми нав'яжемо за той час. Бо де би ми не пішли, ми все стрінемося і наші думки безпереривно полинуть в сторону нашої "Альма мейтер".

Їдуть потягом хлопець і старий чоловік. Потяг їде шістьдесять миль на годину. Переїзджають вони степ а хлопець каже:

— На степу котрий ми тепер минули є чотири тисячі, шість сот, вісімдесять двоє штук худоби.

Чоловік (здивовано): — То є мій степ і моя худоба. Яким способом ти міг їх так точно порахувати, як потяг їде шістьдесять миль на годину?

Хлопець (гордо): — Легко! Я порахував всі їх ноги, і поділив на чотири.

Подав Віктор Бойчук.

Поведінка Вихованих

о. Т. Ковалишин
Ректор і Капелян

Головна ціль в вихованню є витворення характеру. Для цього існують інституції, звичаї, правила. Піднести характер до найвищого ступня є головна ціль людини. Для цього ми ходимо до шкіл, побираємо науки. Це є приготування себе до всіх тих років, що мають прийти.

Хочай ми покінчимо школи, все залежить від того, як ми поставимось або відгукнемось до того, що світ має для нас. В цім грають ролю не факти, які ми знаємо; не результат, який осягнемо, але наше відношення до фактів, наша поведінка. Вона показує нашу дозрілість чи нездо-зрілість, задоволення чи незадоволення, вартість чи невагітність. Виховання розумного відношення до світу,

відповідної поведінки є головним завданням шкіл, бо це рішає в справі витворення характеру.

Якою ж та поведінка має бути?

“Не добре людині самітною бути” — сказав сам Бог. А великий грецький філософ старих часів Аристотель ствердив, що “людина є громадське створіння”. Ніякий чоловік не живе самотою, а все в громаді. Тому, що стається одній людині, те відчувають і другі члени громади. Любимо це чи ні, а живемо в сусідстві інших людей, цілою громадою. Тому наша поведінка в громаді має мати на увазі всіх людей. Творець світу так склав життя, що ми маємо дома, в яких купчаться наші родини; маємо громади, в яких живуть наші родини; маємо нації, що охоплюють громади, і маємо світ, який охоплює всі нації.

Наша поведінка в такій ситуації є дуже важною справою. Коли ми вкинені в сусідство з людьми отаких різних суспільних скупчень, то дуже важно, чи наше відношення до них виробляє нам приятелів чи ворогів. Наша доля і доля громади та навіть всього світу залежна від цього. Як би дозволилось кожній особі, кожній групі жити лише для себе й боротися з другими за особисті чи гурткові користи, то життя опинилося б у великим клопоті. Навпаки, коли кожен живе для других, для людства, для добра всіх, тоді світ стоїть веселіще і дорібок

всіх збільшується. Добре виховання полягає в тім, щоб привчити людину жити не лише для себе, а й для суспільства. Її вихованість дасть їй змогу “жити в життю других”, як сказав Віктор Гюго. Головна властивість, яка відріжняє нас від звірят, це здібність увійти в життя й використати досвід інших. В такий спосіб ми примножимо власний досвід.

Святе письмо дає нам в цім напрямку добре правило: “Роби другим так, як би ти хотів, щоб тобі робили”.

Не можна не згодитися, що таке життя є життям вищого ступіння.

Для того найголовнішим завданням людини є “вибрати себе з себе” і створити те, що є спільним для всіх людей, громадським. Коли наука нам цього не дасть, то всі дипломи й “учені степені” безвартісні. Горе тому, хто вийде із школи егоїстом, амбіції якого звужені до його лише особи, а не розходяться в життя других.

Від темпераменту залежить форма поведінки вихованих людей. Декотрі вихованні люди стараються бути до всього об'єктивними, критичними. Сидять збоку й придивляються, як другі роблять. Подають поради, як треба робити, але сами в працю не втручаються. Таку поведінку називають академічною. Вона не зла, навіть користна, але “мертва”.

Люди з більшим темпераментом живуть разом з усім людським оточенням, приймають до серця його болі, жалі, згуби, помилки і т. п. Вони борються разом з усім людством за здійснення мрій, надій, вартостей життя; виконують наміри Божої й людської сили створити нове, досконаліше життя.

Треті визначаються скромністю. Маючи найбільші багатства знання, вони знають, що силою милим не будеш. Знають, що багатство, радість, похвальне життя не приходять з наказу, а тільки з охоти, заінтересування, любови. Мало сказати “Світ мені винен це. Я дістану своє, поки це можливо”. Треба брати під увагу й обставини та інтереси інших. Не все той має краще життя, що вимагає. Життя скромних повніше. Не кажу, що вони мають великі посілості, але мають більше того, що робить життя ріжноманітним і задовольняючим: воно повне приятелів, веселости, спокою.

Тому, я бажаю молоді, яка побірає науки, щоб вона не забувала, що головне в науці не знання, а виховання; щоб училася іти в світ і знаходити собі місце серед життя других: щоб була післанцем доброї волі, кооперації й тішилася, любилася служенням іншим. В такий спосіб вона здобуде признание інших, а це зробить її життя повнішим.

* * * *

Духовний Визволитель

(З нагоди 300-ліття із дня смерти П. Могили)

Герої-творці людського добробуту, матеріяльного й духовного.
Добробут здобувається двома способами — 1, культури: тобто, власної праці; та 2, завоювання. Через те є два типи героїв: культурні й військові.

Проф. Н. Григорійв
~~Духовний визволитель~~

В старі часи, коли народи були малокультурні, добробут здобувався переважно завоюванням. Тому найбільше величалися військові герої. Людський поступ показав, що культура приносить більше добробуту, ніж війни. Тому в наш час збільшується пошана до героїв культури.

В українському суспільстві досить знають про військових героїв, починаючи від завойовника Святослава, але дуже мало знають про тих, чіми зусиллями створено й збережено ті наукові, мистецькі та інші культурні скарби, якими звязано, виховано й переховано на протязі сотні літ український народ, як самостійну етнографічну одиницю.

Мало знають навіть про такого велетня української культури, як П. Могила, патрон Українського Інституту в Саскатуні.

Б. Хмельницький визволив український народ з польської неволі на кілька літ, а П. Могила визволив його з духовної неволі від поляків, німців, москалів та інших народів світу на тисячі літ, бо поміг йому 1 — створити свій слашний світогляд, який зробив його духовно незалежним від інших народів; 2 — заснував і розбудував фабрику власної духовної зброї у формі самостійного українського шкільництва, та 3 — започаткував виховання власного громадського проводу.

П. Могила поставив український народ на власний ґрунт самостійности і дав йому в руки засоби самооборони й самопоступу; тобто: поміг йому сформуватися в самобутню культурно-національну одиницю.

Зробив він це не з національного егоїзму, бо сам був не

українцем. Лише з вселюдського гуманізму: з любови до людини, до вічної правди.

П. Могила з походження молдавин. Родився р. 1597 в родині молдавського господаря (князя), а виростав під впливом різних культур, а в тім числі й української, бо при дворах молдавських господарів уживали української мови, звичаїв і т. п. Господарі часто женилися на українках і віддавали сестер та дочок за українців. Вищу ж освіту П. Могила здобув у Парижі.

В той час світ хвилювався боротьбою католицтва з протестантством та навалою турків на Європу. Молодий і здібний П. Могила швидко опинився в польській армії, що воювала проти турків. Там він зустрівся знов з українцями, що під проводом П. Конашевича-Сагайдачного помогали полякам одбивати турків.

В бою під Хотином р. 1621, коли турки були розгромлені українськими козаками, 24-літній П. Могила визначився, як здібний офіцер. Військова кар'єра однак не привабила його. Вже року 1625 став він чернцем у Києво-Печерській Лаврі.

Висока освіта та великий досвід здобутий життям між різними національностями, працьовитість та завзятість в боротьбі за правду спричинилися до того, що року 1627 він був обраний архимандритом (настоятелем) Лаври, а року 1633 — митрополитом Української Православної Церкви.

П. Могила, подібно, як Г. Лойола, зневірившись в військовим засобі здобування людського добробуту, взявся за зброю культурну. Ріжниця лиш в тім, що Лойола і в культурну працю вклав військову традицію диктатури та оправдання усіх засобів доброю ціллю, а П. Могила став на ґрунт християнської чистоти й громадськості, народоправства.

Розглядаючись за способами вищого служення християнським ідеалам свободи, рівности й братерства, П. Могила почав працювати, щоб всі народи були рівні, вільні й забезпечені. Бачивши перед собою поневолений і визискуваний український народ, П. Могила, як правдивий християнин, віддав свої сили, щоб визволити його з неволі духовної, бо знав, що свобода й духовна самостійність провадить до свободи й самостійности державної.

П. Могила усвідомив, що вільним може бути тільки той народ, який має власний самостійний погляд на світ, власну культуру та засоби її розмноження й удосконалення а також власний громадський провід.

Головною властивістю, яка розрізняє народи, є культура, а серед культурних надбань — віра, релігія. В час переслідування української культури польською владою, найвиразнішою національною ознакою українців були мова й церква.

Зберігти мову й церкву — означало зберігти український народ, як окрему самостійну націю.

Для цього П. Могила взявся творити самостійний релігійний світогляд, шкільництво та видавництво книжок.

Він написав і видав цілу низку праць, в яких ростлумачив зміст православного християнства, яке відрізнялось і від католицтва і протестанства. Серед тих книжок головні: “Церковна Енциклопедія Православія”, “Православне ісповідання”, “Антологія”, “Требник”, “Лідос або камень з праці істини” та інші.

Ці писання обгрунтував він цитатами з праць дотогочасних світових учених і письменників, як Аристотель, Гомер, Софокл, Демостен, Архимед, Цицерон, Марко Аврелій та інші. Вони повні любови до України, як “отчизни милої”, “отчизни коханої”, і яскраво відмежують українську православну віру, як віру національну, не тільки від католицтва та протестанства, але й від православія інших народів, як греки, москалі, румуни і т. п. До сего часу вони є основою самостійности українського православія, а разом з тим і самостійности українського національного світогляду.

Для виховання народу в цім світогляді П. Могила розбудував тогочасне шкільництво на Україні. Маючи великий досвід з життя різних народів та боротьби католицтва з протестанством, П. Могила, як і Лойола розумів вагу інтернаціональної мови в освіті, якою тоді була латинь. Він організував при Лаврі школу латинською мовою, щоб вихованці її мали змогу читати писання своїх противників і спростовувати їх в світовій мові. Року 1632 П. Могила злучив цю школу з старою братською школою на Подолі в Києві, а з р. 1634 обернув її в ту знамениту Академію, яка довгий час була головним осередком вищої освіти не лише для України, а й Московщини та Балканів. Перший московський учений Михайло Васильович Ломоносов вищу освіту здобув у тій академії. З тієї ж академії походили знамениті радники московських царів та вихователі їх дітей, як наприклад: Теофан Прокопович — радник царя Петра I, та А. Самборський вихователь царевичів Константина й Олександра Павловичів, з яких Олександр був потім московським царем.

П. Могила влаштував Академію не лише для вивчення потрібних наук, а й для виховання громадських провідників, які би показували взірець кращого життя.

Студенти Академії гуртувалися в “конгрегації” (громади), в яких привчалися до громадського співжиття на засадах людяности: свободи, рівности й братерства. Кожний новоприйнятий член студентської конгрегації мусів присягнути в церкві на хресті, та євангелії, що своєю поведінкою буде високо тримати прапор школи, боронити її та помагати їй протягом всього свого життя. Коли студент кінчав школу, то давав публичну присягу в соборі св. Софії, що де би він не був, а все буде помагати Академії.

В “конгрегаціях” провадилася велика культурна праця, способом самоосвіти й самодіяльности. Студенти писали літописи, вірші, драми, вертепи, колядки і т. п., а в вільний від науки

час розходилися по околицях, уряджали там концерти, представлення або просто співали “канти”, коляди, і т. п.

Здібніших студентів Академія висилала по скінчені науки на удосконалення за кордон, в чужі школи, особливо протестантські. Згаданий Теофан Прокопович доучувався в Лютеранській Академії.

Вплив Академії розійшовся й по за Україну. На Україні ж були утворені її філії в Гощі, Винниці та по інших містах.

Хоч згодом московський уряд обернув Академію в московську школу, то все ж таки треба признати, що до того часу вона була розсадником української національної свідомости і навіть під московською деспотією зберігла чимало національних властивостей.

Через 270 літ по смерті П. Могили ідеали, яким він служив, піднесені були в Канаді: року 1917 в Саскатуні засновано Інститут його імені з його цілями: зберігти самостійний світогляд, зберігти свою культуру.

В Інституті, як і в Академії, створилося студентське товариство, яке прибрало назву “Каменярі”. Його мета та сама, що й “конгрегацій”: виховати власний громадський провід. Засади його діяльності — самостійність, самодіяльність, самопошана.

Молодий, енергійний, сміливий і завзятий П. Могила створив огнище культури, яке врятувало Україну від загиби. Завданням молоді в Інституті, духовних нащадків П. Могили, є плекати добрі властивости української культури в Канаді, щоб за їх допомогою піднести власний добробут, збагатити культурний стан всієї Канади і допомогти Україні.

ЗАГАДКА

За розв'язання цієї загадки редакція призначає нагороду, а зглядно три нагороди. І так, перша нагорода, тикет до котрого небудь кінотеатру, на котру небудь неділю найблищого місяця; друга нагорода, тикет на цілий літний сезон на скейтінг рінк; третя нагорода, котрий небудь із Тольових наймодерніших літаків. До розв'язки загадки треба долучити 50 центів на покриття всяких коштів.

Проблема:

Молодий жених взяв тисячу долярів приданого. Його платня виносила річно 1500 долярів. Кімната, яку вони замешкували коштувала 8 долярів місячно без світла і води. Фунт мяса волового коштував 13 центів, а тона вугля 6 долярів. Питання: Як завелика їх любов?

Розв'язки надсилати просто до редакції найдалше до Великодня.

Сила Традиції в Розвитку Молоді

Від Дирекції:

Др. М. Бойкович
Голова Інституту

В житті кожного народу традиція є елементом поступу, підставою матеріального й культурного розвитку. Традиція, це підвалина творчости народу. Ті народи, що задержали свою традицію, залишилися життєздатними, сильні духом; а ті, що її втратили, занепали морально і, кінець-кінців, зістали стерті з лица землі. І сліду по них не остало. А це тому що, знехтувавши свою традицію, вони рівночасно втратили ґрунт під ногами. Що більше, вони втратили своє основне значіння.

Традиція для розвитку народного духа, це те саме, що багата земля, що видає з себе корисні плоди. Без тої плодючої сили нічого не виросте ні на земній ниві, ні на ниві духової

культури. Залишиться лише пустиня, серед якої нарід не житиме, а буде тільки животіти.

Що творить нарід сильним, значним в очах світа? Його минувшина. А минувшина складається з традиційних цінностей народу. Витворюючи ті цінности, нарід витворює і традицію, і в своїм часі передає її своїм нащадкам. А ті, користаючи з батьківського досвіду, що криється в традиції, продовжують працю своїх предків, збільшують і поширюють традицію, і передають її наступному поколінню. В тім постійнім переході традиції від одної генерації до другої, криється сила народного генія. Є вона в дійсности першорядним фактором поступу.

На тій основі витворюється також народний світогляд, народна свідомість, народна єдність. Ці три елементи витворюють сильний національний характер. Чим глибша традиція, тим солідніший той характер.

Маючи на увазі цей факт, теперішнє молоде покоління, а особливо студентство, повинно зрозуміти вагу традиції і задержати до неї повагу, бо в ній містяться наші духові й матеріальні святощі. До традиції, що її нам передали наші батьки, ми мусимо відноситися з респектом, а не згідливо, як це ми нераз завважуємо з боку наших молодших людей. Треба ж нам

мати підставу під ногами, підставу на якій будувати нашу майбутність, і будучність тих, що наступлять по нас. Певна річ, що приймаючи традицію від наших батьків, ми маємо право очистити її від кукілю й будяків. Це дозволене, бо не без гріха були наші предки, не без гріха будемо і ми.

Молодість, по більшій мірі, це буйність. І тому молоді люди повинні якнайбільше подбати про те, щоб в тій буйности не відректися цілковито від традиції нашої минувшости. Пам'ятаймо, що ті, що відреклися її, зрадили свій нарід, зрадили і самих себе. Молодь мусить також старатися здержатися від всяких екстремів. Хапатися крайностей, це річ небезпечна. Теперішній світ тому в таким заколоті, що нема в ньому поміркованости. Панує в нім хаос крайностей, в яких відкидається традиція, яка одинока може здержати народи світа від шаленого розгону до краю катастрофи. Яскравий приклад маємо з совітської Росії, де провідники комунізму викинули традицію за борт і почали творити нове життя основане лише на теперішности, яка без минувшости нічого не представляє. Витворювати життя можливо лише на традиційній минувшости.

І наш Інститут ім. Петра Могили є оснований і збудований на сильних підвалинах традиції. А елементами тої традиції, це — свобідний дух нашого народу, наша батьківська віра, наша козацька завзятість, наша широка демократія. Ця традиція складається також з нашого народного мистецтва, з нашої милозвучної пісні, з нашої безсмертної поезії. На тих основах видвиннена ця Інституція. І ті, що її започаткували, і ті, що продовжали її працю, робили це лише на основі сильної життєдатної, української традиції, без якої наш Інститут не міг би був проіснувати вже поверх тридцять літ. Дай, Боже, щоб та традиція постійно оживляла наш поступ до кращої будучности.

Тут в Канаді молодше покоління поширило свій світогляд додатком англійської традиції. Є це відрадне явище серед української молоді, бо цей додаток значно збагатив її відношення до загальних справ. Мусимо памятати, що ми канадійці, і не лише приймати канадійську традицію, але і старатися її поширювати.

Для власного добра українська молодь повинна мати слідуочі точки постійно на увазі: — задержати традицію своїх батьків; на її підставі витворювати так українську як і загальну канадійську культурну традицію; вистерігатися крайностей, і на кожному кроці старатися їх викоріновати; і вкінці памятати, що так як наші батьки були відвічальні супроти нас, так і ми тепер відвічальні супроти тих, що по нас наступлять. Стараймося витворити їм нашу традицію в повній її чистоті, яскравости і красі.

* . * * *

ВІДЗНАКА

Гратуляції є на місці, а іменно нашому ректорові, о. Т. Ковалишинові. З нагоди Різдвяних Свят, Високопреосвященний Архиепископ Мстислав надгородив його святим набедренником — Духовним Мечем. Це є хвальна надгорода за діяльність між молодіжю й працею при церкві. Всі ми знаємо, що отець тяжко працює, й що він правдиво й вповні заслужив свою надгороду. Отчим, ми, Каменярі гратулюємо його, і бажаємо всіх успіхів у будучности.

* * * *

Весна

Встала й весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком покрила;
А на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю убрану весною,
В-ранці зустрічають...
Рай тай годі! А для кого?
Для людей... А люди?
Не хотять на його й глянуть,
А глянуть — огудять.
Треба кровю домалювать,
Освітить пожаром;
Сонця мало, рясту мало
І багато хмари.
Тепла мало!... Люди, люди!
Коли то в вас буде
Того добра, що маєте?
Чудні, чудні, люди!
— Тарас Шевченко.

Наші Студенти

Читається зліва на право:
Перший ряд (здолини): М. Гавриш; В. Ковбуз; Д. Гулуцан; Ю. Кульчиська; В. Скварчук.
Другий ряд: В. Біловус; В. Кіндрачук; В. Ференюк; Н. Федірко; В. Пилипчук; В. Гудима.
Третій ряд: О. Чорнейко; Б. Зип; Л. Мекмилен; В. Кіндрачук; Ф. Кіщук; С. Кінащук; О. Березовський.

Мирослав Гавриш є один з наших старших бурсаків. В 1946 році, як він вернув ізза моря, то вписався на університет де побирає "комерс". Мирослав бере живу участь в бурсацькім життю. Минувшого року був головою Каменярів. Він колись займався учительованням . . . . а тепер тільки інтересується одною учителькою.

Віра Ковбуз. Віра походить з Кадворт, Саск. Там вона перейшла свою школу і учащала до Нормал 1944-45 в Саскатуні. Учителювала два роки, а тепер вернулася продовжати науку на університеті. Віра виграє гарно на фортеп'яні і мріє колись писати музику. В бурсацькім життю вона дуже активна. Була писаркою Каменярів 1947 року. Лише один недостаток має — коби так рано не вставала.

Митро Гулуцан походить з Бюкенен, Саск. Спеціалізує психологію на університеті. Недавно одружився з панною Василюною Григор, з Айлшем, Саск.

Юлія Кульчицька. Поважна наша Юлія тихенька, робітна, інтелігентна! Юлія походить з містечка Медов Лейк, де вона виросла і скінчила вищу школу. Учащає до університету 1-ий

Читається зліва на право:
Перший ряд (здолини): О. Гупка; Л. Полішук; Д. Добровольський;
М. Ткачик; П. Федейко.
Другий ряд: Н. Лабюк; С. Франко; М. Охїтва; Г. Ребчук; М. Николайчук; М. Олекшій; Ю. Петришин.
Третій ряд: Н. Гавриш; Ф. Дуб; С. Клапоушак; В. Мантика; І. Наконий.

рік і бере "Артс". Думає учителювати, як скінчить всій курс. Желасемо її всяких успіхів на будуче.

Василь Скварчук. У кімнаті сорок-першій, перёбуває ніхто інший як наш пан Василь Скварчук. Він походить з Бюкенан, про котре він часто гордо говорить. Василь тепер учає до університету та бере курс в комерс. Він є активним членом Каменярів. Його амбіція — стати першим українським президентом "Банк оф Кенеда".

Володимир Біловус родився в Етелберт, Ман. Публичну школу брав в Інсиньгир. Там багато не навчився, то вищу школу брав в Йорктон, Саск., де добре пописався. Цього року прибув до Інституту з Тафнел, Саск. Учає до університету — перший рік "Артс". Амбіція — бути хемиком.

Василь Кіндрачук. Василь родився 1929-го року в околиці Ст. Джуліен, Саск. Публичну школу побирав в тій же околиці. Вищу школу докінчив в Бедфорд Ровд Каліджет. Цього року записався на курс "Артс енд Сайнс" при університеті. Кажуть хлопці, що Василь і його кучері повинні в скорім часі завдати комусь клопоту.

Володимир Ференюк. Володимир ходить в хмарах, — там повітря чистіше. Та й competiції менше є. Але Торонто так далеко! Колись і Володимир доктором буде. Він так навчився крутити при “корлінг”, що задумує брати курс кучерів — сайдлайн!

Никола Федірко є хлопець котрого варт знати. Ходить щиро до церкви, добре вчиться, приходиться на час на сніданок і все приходиться рано додому! Никола учителював два роки; тепер бере “Артс енд Сайнс” в університеті.

Василь Пилипчук. Василь походить з Микедо. Це його другий рік на університеті, де він бере злучений курс “Комерс” і “Артс”. Це є його перший рік в нашій бурсі. Василь є добрий, працьовитий студент.

Володимир Гудима родом з Шіго, Саск. Він учителював пару років, а цього року записався на курс “Артс енд Сайнс” на університеті. Володимир хлопець тихої вдачі; мало говорить, та багато думає. Перед ним будучність усміхається!

Олег Чорнейко. Олег походить із Аран, Саск., і вже другий рік в Бурсі. В літі він троха над морем буває, бо записався до маринарки. Тепер він вже плянує як бути великим лікарем.

Богдан Зіп. Наш молодий економіст із Елов Крік, добре все дебатуює із Гулуцаном але каже, що Др. Бойкович не повинен бути в Бурсі по дванадцятій годині вночі. Все такі є великі надії, що Богдан буде колись славним знавцем.

Ліон Мекмилен з Вірділл, учащає до університету й бере перший рік “Артс”. Це його третій рік в Бурсі. Ліон високий, білявий, негордий, веселий — та любить з другими зачіпатися. Панночками взагалі, Ліон не цікавиться, але декотрим приграє на фортепяні... “Очі чорні...”

Володимир Кіндрачук. Володимир є один з наших абсолювентів.

Федь Кіщук походить з містечка Вішарт. Учащає другий рік до університету де бере “Артс енд Сайнс” і хоче одержати степен ь Б.А. Потім думає брати медицину. Може дочекаємося бачити його лікарем!

Степан Кінашук прийшов до нас з Ватсон, Саск. Це було три роки тому і ми тепер можемо сказати, що не він належить до Інституту а Інститут до нього. Степан бере перший рік “Артс енд Сайнс” при університеті. З його роботи взагалі, ми певні, що Степан вийде з Інституту з відзначенням.

Еміл Березсвський. Еміл син Василя із Міт Парк, Саск. Батько—колишній учитель і муніципальний секретар. Минулого року Еміл прибув до Інституту і записався на курс “Артс енд Сайнс”. Він любить “крибидж” — і високі дівчата.

Олекса Гупка

Наш пан Гупка добре знає,
Що Бурсак часу не має;
З дня на день щось вибагає,
І все ходить, докучає.

Учительський семінар він має,
До університету учає,
Вірить що за свої труди,
Не буде робити більше блуди.

Бурсак на коліна приклякає,
В пана Гупки віддиху благає.
Він вірить що Бурсак за свої труди,
Не буде робити блуди.

Ліда Полішук роджена в Мейсфілд, Саск. Брала 11-ту і 12-ту класу в Поничай, Саск. Тепер вона бере курс “норси” на університеті. Ліда интересується галкою, “волі бал”, і хемічною лабораторією. Дуже любить квашені огірки — а дуже не любить мити начення і психологію — а ще гірше не може втерпіти дзвінка в 6:45 рано!

Дмитро Доброзольський родився в Мелфорт, Саск. Вищу школу закінчив у Гронлід. '39-'40 року прибув до Інституту перший раз й учавав до Нормал — думав може буде учителем, але доля інші пляни мала для нього — бо тепер при університеті бере третій рік агрономії. Четвертий рік у бурсі. Амбіція: Обминути “введення” в бурсі.

Маруся Ткачик. Приповідка каже: “Добрі річі приходять в маленьких пачках!” Щось подібне стосується до нашої Марусі Ткачик з Сонінгдейл. Маруся репрезентантка з “Каледж” Домашнього Господарства, денно приготується до домашних обов'язків! Всі ми з'яємо її здібність в дебатах і участь в представленнях — але ніхто ще дотепер не довідався про її секретне бажання. — “Коби вже Савеля прийшла до дому!”

Павло Федейко. Се наш Павлусь з Катнайф, Саск. Надія, віра і любов — все решту вже якось буде. На університеті бере модерну агрономію — буде гудзиками керувати господарку. Здається його курс не включає “Першу Поміч”. Добре коли б давали??? Гм?

Николай Лабюк. Пан Лабюк походить з міста Принц Алберт. Перший раз він прибув до Інституту в 1937-38, коли брав учительський курс. Як учитель, працював багато на народнім полі. Своєю щирою, тихою вдачею, він багато молоді захолював до Організації СУМК. Він також учив хор і музику, котре довше продовжує тут. В протягу свого учительовання, одружився з панною К. Гриневич. Тепер дальше продовжує свою науку при університеті при відділі Педагогії.

Степан Франко з Вотсон, Саск., учашає до університету, де бере курс Агрономії. Думає бути фармером. З цього огляду, дуже добре поводитьсь з дівчатами, бо знає, що кожний фармер повинен женитися! Ми желаємо йому всього щастя — в агрономії!!!

Мирослав Охїтва. Мирослав походить з Норквей, де перше світло сонця бачив 6-го лютого, 1928. Мирослав має багато знакомства з ріжними роботами бо робив при автах, у склепі, і в молочарні. У 19-ім віку догадався, що ще багато не знає і прийшов до бурси. Тепер учашає до університету і є в відділі Агрономії. Каже що в нього колись буде ліпша пшениця як у Франка.

Григорій Ребчук — бере “спеціальний” курс домашнього господарства.

Михайло Николайчук — Один з наших абсолювентів.

Мирослав Олекшій. Мирослав родився в славнім Едмонтоні. Середню школу брав у Калмар, Алта. Перших два роки агрономії брав в Едмонтоні. В січні 1948-го року перейшов до Інституту в Саскатуні. Курс агрономії продовжає тут. Має “Форд конвертибл”.

Юрій Петришин — Один з наших абсолювентів.

Нестор Гавриш — походить з Мічам, і вже другий рік перебуває в Бурсі. Бере курс Інженїрства при університеті, але вже і тепер буде палати в повітря, недалеко Вотсон, Саск. Вільними часами Нестор вчиться, співає в хорі, і бере жваву участь в спортових змаганнях.

Федір Дуб

Вітер віє, повіває,
Дуба нагинає,
Як він у суботу ввечір
З “Сенатор” вертає.

Федір старий бурсак, він знає всі закути і підступи — Гм? На університеті бере освіту. Буде йому виднійше іти додому. . .

Станіслав Клапоушак. Це вже третій рік в Бурсі для нашого здібного **Станіслава Клапоушак.** Брав він учительський курс в '40-'41 році а знова вернувся минушого року із війська щоби докінчити студії педагогічні. Учить українських народних танків, бере участь в хорі поза те є книговодчиком книжок при Інституті. Також має сталий інтерес в Дейфо, Саск.

Василь Мантика — походить з Мейфер, Саск. Він бере перший рік “Інженїрства”. Василь має “байсика” і так ним їде, що як на розі наvertsає, то аж на двох колесах!

Іван Наконий. Іван є один із найактивніших Бурсаків і все є джерелом нових думок. Перед війною учителював, був чотири роки в війську, а тепер учашає до університету і плянує бути

далі учителем по окінченню курсу. Цього року дівчата мають надзвичайну нагоду.

Читається зліва на право:
Перший ряд (здолини): Н. Смеснюк; А. Маркер; О. Керелюк; А. Загарія; О. Вінтоник; В. Ленько.
Другий ряд: М. Ілницька; В. Павлишин; О. Козунь; А. Малещук; Г. Лемко.
Третій ряд: Т. Сайн; А. Лабач; І. Завальський; З. Задворний; М. Стефанюк; О. Костина.

Никола Смеснюк. Никола походить з Айтуни. Він скінчив там одинадцятку класу. Інтересується спортом, — мріє бути цивільним інженером.

Анна Маркер — походить з Клір, Саск. Вона кінчає 12-ту класу в Нютена Каліджет. Анна мріє бути норсою. Вона інтересується совганням і “корлінг”. Також любить плести, як має вільний час.

Леся Кирилюк — походить з Шіго, Саск., і тепер учашає до Нютена Каліджет, де бере 12-ту класу. Леся добре вчиться і гарно співає. Вона наша будуча норса — буде нам мило хворувати.

Гая Загарія — походить з Бюкенен. Бере 12-ту класу в Нютена Каліджет. Вона дуже хитра і від неї сподіємось самих “A’s.”

Оля Вінтоник — походить з Ришард, Саск. Бере 12-ту класу в Нютена Каліджет. Це її перший рік в Бурсі. Гарна дівчина; вона — й амбітна; любить вишивати й мріє бути “фашон дизайнер”.

Віктор Ленько — походить з Донвел, Саск. Учащав до пу-

бличної школи в Канорі і на фармах. До вищої школи ходив до Нютена Каліджет у Саскатуні в роках 1943-44 і 1946-48. Віктор бере дуже активну участь в бурсацькім життю — правдивий Каменярь.

Тарас Мирослав Сайн — походить з Тідор, Саск., де він покінчив 11-ту клясу. Тепер бере 12-ту клясу в Нютена Каліджет. Має знаменитий талант до математики, музики й забавок. Його наміром. . . . бути інженіром.

Михайліна Ілницька. Михайліна походить з Ешвил, Ман. Це її другий рік в Бурсі. Вона учачає до Нютена Каліджет де бере 12-ту клясу. Ми всі знаємо, що дванадцята кляса не є її один інтерес.

Василь Павлшин — веселий, смішний і смілий! Походить з Гудів, Саск. Василь прибув до Бурси 1946 року і покінчив 12-ту клясу в Нютена Каліджет. Цього року ходить до “Техникал Каліджет” і бере курс “Індустрії”.

Оля Козунь — з Нипавін, є нашою головою Моґилянок. Вона ходить до Нютена Каліджет і бере 12-ту клясу. Оля бере жваву участь в дебатах, танках і інших ділах нашої Бурси. — Кажуть, що дуже не любить дзвінка в 6:45 раню.

Едвін Малещак — малий ростом, але великий розумом є наш Едвін. Ходить до Нютена Каліджет, грає “ґокі” і має успіх в всіх справах — лише має троха клопоту із “Лисом Микитою”.

Гелена Лемка — з Клейр, Саск., бере 12-ту клясу в Нютена Каліджет. Її найбільшими мріями є бути норсою. Гелена любить танки і є активна бурсачка.

Андрій Лабач — родився і пережив до цього часу в околиці Ст. Джуліен, Саск. Це його перший рік в Інституті. Андрій учачає до “Техникал Каліджет” де бере 12-ту клясу. Він цікавиться спортом і забавами, і думає колись бути учителем.

Іван Завальський. Іван родився в Сендвиг, Саск., і там скінчив публичну школу. Девяту і десятю клясу брав заочно. Прибув до Інституту 1946-го року і записався до 11-ої кляси в Нютена. Цього року бере 12-ту клясу. Він є чорнобривий, високий і улюблений всіми дівчатами.

Зеновій Задзорний. Зеновій походить з Дейвис, Саск. Публичну школу брав там; девяту і десятю клясу брав заочно. Прибув до Інституту 1946-го року. Цього року бере 12-ту клясу в Нютена. Він є один з наших працьовитих студентів. Його амбіція є бути? ? ? ? Є улюблений всіми студентами — а найбільше дівчатами.

Мирослав Стефанюк — родився в Алвена. Це його другий рік в Бурсі. Учачає до Нютена Каліджет де бере 12-ту клясу. Він бере активну участь в спорті і любить полювати. Мирослав думає бути поліцаєм коли скінчить вищу школу.

Олекса Костина — Олекса походить з Твей, Саск. Бере 12-ту класу в “Тек”. Його амбіція невідома, але одне довідуємось — думає мати добру жінку (добру кухарку), і багато дітей.

Читається зліса на право:

Перший ряд (здолини): О. Іванишин; А. Кінар; Я. Залещук; М. Нікля; Н. Хомин.

Другий ряд: Я. Сенів; О. Савчук; Д. Нікля; Н. Шабага; І. Савчук; В. Бойчук.

Третій ряд: В. Григор; Й. Франко; Д. Букурак; Ф. Демсис.

Оля Іванишин — походить з Кадворт, Саск. Це її другий рік в Бурсі. . . і вона бере 12-ту класу в Нютена. Вона мріє бути морсою, і можливо почне практику цього літа. Вона любить музику і “спорт”.

Анна Кінар — знана як “блондинка”, походить з “Сматз”. Вона бере 11-ту класу в Текникал Каліджет. Анна любить грати галку, любить музику, місто Саскатун й їду взагалі. Дуже не любить Алберту й мишей. Анна думає бути стенографкою. Желасмо тобі всього найліпшого, Анно!

Ярослав Залещук — походить з Мічем, Саск. Він брав десяту класу в Мічем, і там також брав активну участь в спортах. Цього року бере 11-ту класу в Нютена Каліджет. Він походить з фарми. Ярослав від кількох літ належить до летничих і військових кадетів. Його амбіція — бути добрим “боксером”.

Марія Нікла — походить з Бюкенен. Тепер вона бере 12-ту класу в Нютена Каліджет. Її бажанням — бути морсою. Зо шкільних предметів Марія любить хемію найліпше — також любить плести. . . .

Наталія Хомин — походить з околиці Вакав. Вона брала 11-ту клясу в Бедфорд Ровд Каліджет, тепер учашає до Нютена. Вона скромна, чорнобрива панночка, що дуже любить читати, вишивати і інтересується спортом.

Ярослав Сенів. Ярослав походить з Єлов Крік і ходить до Нютена. Амбіція..... невідома. Він наш добрий дебатант, і фотографіст..... Нас всіх переконав, що був би добрим ректором.

Орест Савчук — походить з Єлов Крік. Це його другий рік в Бурсі. Він бере 11-ту клясу в Нютена Каліджет. Орест бере живу участь в танках. Думає йти до університету.

Домка Нікля — роджена в Бюкенан, Саск., де скінчила публичну школу (9-ту і 10-ту клясу). Одинайцятю клясу тепер бере в Нютена Каліджет. Найлучші предмети її в школі є хемія і фізика. Вона має намір бути учителькою. Також є веселої вдачі і любить шиття. Желаємо тобі витревалости, Домко!

Наталія Шабара, з Фиш Крік, прибула цього року до Інституту і учашає до "Техникал Каліджет", де бере одинайцятю клясу. Вона мріє про учительство, а потім можливо піде до університету.

Іван Савчук — походить з Єлов Крік. Він вже третій рік в Інституті, і тепер учашає до Нютена Каліджет, де він бере участь у спортах, і задумує бути учителем.

Віктор Бойчук. Віктор походить з Алвени, Саск. Цього року бере дванадцятю клясу в Нютена. Віктор до всего здібний, колись буде другий "Карусо" — лише все чогось з своїми ногами має клопіт.

Василь Григор. Василь прийшов до Бурси з Ейлшем, Саск. Бере дванадцятю клясу в Нютена. В Інституті поводитьсь гарно та усміхається до всіх. Він мав лише одного ворога котрого вже збувся. Це була сліпа кншка.

Йосиф Франко — походить з Ватсон, Саск. Брав десяту клясу в Кенора, Саск., а тепер бере 11-ту клясу в Нютена Каліджет". Копає "футбал" аж дрантя летить — з футбали, не з Йосифа.

Дмитро Букуррак. Дмитро родився в околиці Колонсій, Саск. Покінчив вищу школу з признанням. Прибув до Інституту минулого року і учашає до Технічної Школи. Його намір є бути інженіром. Має знаменитий талан до музики; любить спорт та фотографістику.

Франко Демсис. Франко наш "шік" з Вишарт, Саск. Інститут і Нютена повинні чутися щасливі мати Франка між собою. А що дівчата думають?

Читається зліва на право:
Перший ряд (здолини): П. Котелко; М. Желішкевич; О. Деркач; Н. Чорнейко; О. Грицина.
Другий ряд: К. Остапович; К. Король; Н. Новосад; В. Баяс; С. Чорній; В. Панчук; О. Дробот; С. Бабійчук; М. Добровольський; М. Деркач.

Петро Котелко — з околиці Кадворт. Через чотири роки він був при воздушній службі. Петро скінчив "скул оф агриколчюр" а цього року бере "вудворк і дрефтінг" у Текникал Каліджет — його другий рік в Інституті. Він тихий й відвічальний, то маємо на нього велику надію.

Мар'я Зелішкевич — походить з Гронлід, Саск. Вона брала курс торгівлі. Про неї ми багато не знаємо, бо з нами була лише короткий час — а ще була дуже тиха. Желаето тобі всего добра!

Наталія Чорнейко — походить з околиці Аран, Саск. Це її другий рік в Бурсі. Минулого року ходила до Нютена Каліджет де скінчила 12-ту класу. Тепер бере курс торгівлі в Робертсон Бизнес Каледж. Вона є дуже амбітна і здібна в своїй роботі і ми віримо, що вона буде успішна.

Олександр Грицина — приїхав до нас з Йорктон, де брав вищу школу, вчив церковний хор і брав участь у всякій організаційній праці. Олександр також є добрим співаком. Він є син нам добре знаного о. Грицини. Тепер Олександр учає до "Нормал" і всі ми віримо, що буде успішним учителем.

Катруся Остапович — роджена в Фом Лейк, і там покін-

чила публичну і вищу школу. Тепер учащає до Саксес Калідж, і ми сподіємося, що вона буде дуже успішною стенографкою незадовго. Ми все її пізнаємо по приємнім сміху, і цінимо її щирість.

Катерина Король — походить з Тюдор, і вчиться стенографії. Має багато добрих прикмет а найкраща та, що є найспокійніша дівчина в бурсі — коли спить!

Надія Новосад — походить з Брендон, Ман. Учащає до Нютена Каліджет і бере десяту клясу. Надія весела дівчина, — на п'яно красно грає — мріє колись норсою бути.

Вікторія Баюс — походить з Фом Лейк, Саск. Учащає до Саксес і бере курс торгівлі. Вікторія цікава дівчина і бере активну участь в бурсацькім життю. Любить грати на мандоліні і танцювати.

Стефка Черній — з Клир, Саск., бере десяту клясу в Нютена Каліджет. Стефка хоче бути учителькою. Вона цікавиться спортом і танками і любить брати участь в ріжних підприємствах (activities).

Вікторія Панчук — з Гронлид, є дуже активна. Брала 12-ту клясу в Нютена Каліджет минулого року, а цього року бере курс Торговлі в Саксес Каледж. В Бурсі брала участь в дебатах в минушім році, а цього року є писаркою "Каменярів".

Ольга Дробот — походить з Бюкенан, Саск., гарна на вроду, блондинка і одна з наших популярних дівчат. Два роки тому скінчила 12-ту клясу в Нютена Каліджет, взяла короткий курс Нормал в Виннипегу і учителювала в околиці Роблін, Манітоба. Тепер учащає до Саксес Каледж на курс торгівлі.

Степан Бзбичук — походить з Інсиньгир, і скінчив вищу школу в Йорітон Каліджет. Цего року прибув до Інституту і учащає до "Саксес Каледж". Але ж бо і кучері в нього!

Михайло Добровольський. — Михайло родився в околиці Бюрес, Саск. Тому що батько є "секшин форман", він час від часу знаходиться в іншій околиці, в іншій школі. Був у Медов Лейк, Вилкі, Трейнор, Фовм Лейк і Шіго. Тепер родичі замешкують в Тафнел, Саск. Михайло учащає до Комерсійної школи. Має знаменитий слух до музики і любить оркестру.

Читається зліва до права:

(1) Олеся Глек; (2) Олеся Зюбрак;
(3) Гелена Білокрила; (4) Савеля Федорук.

Другий ряд — зліва до права:

(5) Іван Когак; (6) Зеновій Павлюк;
(7) Петро Марковський; (8) Максим Стрільчук.

Олеся Глек — з Енглфелд, Саск., бере 12-ту клясу в Нютена. Це її перший рік в бурсі. Олеся хоче бути учителькою.

Леся Зюбрак — родима співачка і скрипачка з Принц Алберт. Зросла в тім же місті де скінчила 11-ту клясу а 12-ту бере в Нютена Каліджет. Дуже здібна до музики бо також є молододою композиторкою і п'яністкою. Її мрії — співати незадовго в "Метрополітан Опера Гавз" в Нью-Йорку.

Галя Білокрила. — Галя Б. походить з Теодор, Саск., де вона докінчила свій вишкіл. Вона тепер бере курс торгівлі, і думає колись бути справною секретаркою. Галя приємна дівчина, любить жартувати і має всі кваліфікації доброї приятельки. Галя гарно грає на п'яно!

Савеля Федорук. — Як згадаємо степендії, ратища, галку, та "гакій", то зараз приходить нам на думку наша активна, талановита бурсачка, Савеля Федорук. Савеля походить з Райн, Саск. Це її другий рік на університеті, де вона бере курс філософії, і думає спеціалізувати в фізиці. Хто жие з нею, за короткий час пізнає її як симпатичною, щирою приятелькою. А як вона гарно малює карикатури! — або поезію складає.

Іван Козак. — Іван походить з Вонда, Саск. Бере дванадцятую клясу в Нютена. Він є наш славний скрипак. Це наш будучий Пеганіні, коли навчиться грати на одну струну. Щаститобі Боже, Іване!

Зеновий Павлюк — з Мічем походить
І вже другий рік, з Бурси до Нютена ходить.
Дванадцятую клясу цього року бере,
А на будучність ще на певно не знає чим буде.

Петро Марковський — походить з Мічем. Це його другий рік у Бурсі. Цього року він учащає до Нютена Каліджет. На другий рік ще не знає, що буде робити.

Максим Стрільчук —
Як Ви маєте біль або застудились,
Кір, романци, горячку або запалились —
Ми маємо лік для Вас на алярм,
Як Стрільчук буде аптекаром.

Лекція

Пан Добровольський почав свою лекцію. Як говорив, так і записував на таблиці — щоб ясніще було ученикам розуміти про що він говорить.

Минуло кілька хвилин. . . . Пан Добровольський стирає все з таблиці і каже бурсакам:

— Я тепер покажу вам якраз, що я маю на думці!
І так лишив таблицю чистою. . . . !

Наші Абсолювенти

Вони хотіли світ пізнати —
На шляху ясним, битім стати . . .
Тому пішли з бажанням сильним
Всі перешкоди подолати.

За роком рік йшов так поволі . . .
Та допливають вже до ціли!
І що добро, і правда що —
Вони помалу зрозуміли.

Тепер підуть у дальші путі . . .
Лиш дай їм Боже снаг і сили,
Щоб істину перед народом
Промінням ясним просвітили.

Михайло Николаїчук

М. Николаїчук
Голова Каменярів 1948

Як покінчив тут науки в 1944 році, то прийшов до Інституту і записався на курс Інженірінства при тутешньому університеті. Цього року кінчить свій чотирилітний курс і одержує степень В. Е. (бакалавріям в Інженерстві).

Михайло пильно вчився, однак знаємо його яко активного, здібного, члена Каменярів. В вільних часах цікавився спортами, картами (бридж) "файр ескейп" . . . та дівчатами — головно дівчатами.

Гратулюємо тобі, Михайле, за твій успіх в науці, і бажаємо щасливої будучности.

Юрій Петришин

Юрій походить з околиці Мічем, Саск., і є це один з наших старших студентів. Початкову науку побирав у місцевих школах, а до вищих шкіл учав у Мічем, де він покінчив два-

Юрій Петришин

Окрім учителювання, Юрій має інші амбіції (? ?). Бажаємо йому якнайкращих успіхів у дальших студіях.

Володимир Кіндрачук

Володимир родився в Ст. Джулієн, Саск., 20-го листопада, 1924 р. Тут покінчив публичну школу. До вищої школи ходив у Ростерн.

По коротеньким учительським курсі, учителював три роки: два роки в домашній школі, Коломия, а рік у вищій школі у містечку Мейфер. Підчас свого учителювання брав університетські предмети позаочно. В міжчасі записався до війська, але був відкинений, отже вояком не був. Підчас учителювання брав активну участь при С. У. М. К., вчив хор і оркестру. В 1946-ім році записався на курс "Артс енд Сайнс" при Саскачеванському університеті.

Цього року прибув до Інституту. На весні сподіється одержати степень В.А. Посім хоче продовжати студії дентистики.

надцяту клясу. Покінчивши вищу школу, Юрій записався на учительський курс в Саскатуні. Учителював п'ять років в околицях Вітков і Вакав, де він брав активну участь в шкільних справах та народній роботі.

Підчас війни служив три роки при канадійським війську. По закінченні війни він записався на педагогічний курс при Саскачеванському університеті. Підчас студентського життя брав активну участь в кружку "Альфа Омега", де служив як заступник голови і в інших комітетах.

Юрій є також рухливим членом "Каменярів" і учителем української граматики при Інституті. Юрій є доброї вдачі і любить багато читати. Найбільше має залицування до "Таймс Мегезін."

Володимир Кіндрачук

НА НОВІМ ПОЛІ

Галя Даркович

З новим роком скінчилося півтретя року бурсацького життя для Галі Даркович—і з нею скінчився ряд Дарковичів в Інституті (на якийсь час). Ще від 39-го року, як Влас вписався на курс агрономії, не виходило це ім'я з Бурси, ані з Каменярів. Всі вони гарно причинилися своїми щирими вдачами до студентського життя — і Влас, і Петро, і Зеновія, та й Галя.

Всі ми знаємо Галю як гарну, успішну студентку. . . . і приятельку з милим усміхом та щирим серцем.

Галя все була активна в бурсацькiм життiю — і щиро причинялася своєю працею до всіх діл кружка Каменярів. Найбільше визначилася своїм таланом до малярства.

Напротязі півтретя року Галя учащала до університету і брала "Норсінг." Шестого січня, цього року, покинула нас Галя, і почала свою практику доглядачки хворих в "Ст. Палз" шпиталі, таки тут в Саскатуні. По двох роках практики Галя одержить степеня "B.Sc. - R.N."

Цікаво нам знати, що Галя маленькою приїхала до Канади з Волині. Пережила вона дитячий вік в Курокі, Саск., і покінчила вищу школу в Вадіна, Саск. Пару років тому, її родичі перебралися до Нью Вестмінстер, Б. К. — і ми тепер можемо сказати, що Галя звідти походить.

Хоч Галя не живе з нами цього пів року, ми все відчуваємо, що вона одна з нас — і віримо, що вона чується зовсім вдома, як приходять до нас у вості.

Желаємо ми тобі Галю, всего добра, і успіху в твоїй професії і в твоїм життiю — і віримо, що кого будеш доглядати — той все виздоровиться.

Маруся Ткачик.

Леся: — Віро, Віро! Вставай! Мені здається, що в нашій кімнаті є миш.

Віра (заспана): — То нехай тобі також здається, що в кімнаті є і кіт!

---

† У ВІЧНУЮ ПАМ'ЯТЬ

Бл. Володимир Кошлай

“Я ще вернуся назахід, ми ще побачимося.”

Ось це були слова бурсака Володимира Кошлая при кінці шкільного року в червні, 1947-го року.

На 9-го січня, 1948 року телеграма з Монреялу принесла сумну вістку — Володимир Кошлай вже не між живими.

Погиб Володимир у вибуховім випадку при фабриці де він працював. Сум огорнув Інститут. Минулорічні бурсаки засумували, та й задумалися. Ніхто не знає, яка кого доля завтра чекає. Ось недавно це було. — Володимир був з нами — цікавився життям, проявляв цікавість у всіх діяльностях. Він співав в церковнім хорі, був жвавим Сумківцем і Каменярем. Для всіх він мав усміх на устах.

Спи спокійним сном, Володимире! Ми тебе не забудемо. Ти своєю людяною вдачею зворушив наші серця.

Вічна тобі пам'ять!

Бл. Володимир Кошлай

З українських приповідок:

1. Вчися розуму не до старости, але до смерти!
2. Поки хвалько нахвалиться, то будько набудеться!
3. Людей пктай, але свій розум май!

Тридцятилітній Ювілей

Церемонія краєння короваю підчас 30-го Ювілейного Зїзду в Саскатуні. Перший голова Каменярів, о. С. В. Савчук; сьогорічний голова, Дмитро Добровольський.

Архієрейська Служба Божа в Інституті — 30-ий Ювілейний Зїзд.

У Переході Життя

(Альфред Лорд Тенисон)
“Кросінг де Бар”

Захід — вечірний час —
Я дзвона свого жду,
Нехай не буде жалю серед вас,
Як я піду.

Нехай буде спокій,
Як море в тихий час
Де після довгих буревій,
Йде мир для нас.

Захід, вечірний дзвін,
А після цього ніч.
Нехай сумним не буде мій скін
З сльозами віч.

Бо хоч від вас в простори я піду,
Й не буде вороття,
Я Творця свого бачити буду, —
А Він життя.

перевів з англійського
Іван Данильчук,
Саскатун, 11/3/1933.

Іспит Поколінь

Ювілейний Зїзд Інституту ім. П. Могили з нагоди 30-ліття його культурної праці фактично був іспитом цілих чотирьох поколінь канадійців українського походження. На ньому показалося, що вони доброго зробили й що доброго роблять.

Перше покоління — це перші переселенці до Канади, які підтримали ініціативу про створення Інституту й утримували весь час його своїми жертвами.

Не всі вони прибули на Ювілейний Зїзд: одні померли, другі відбилися на манівці чужих шляхів, треті стомилися, четверті пересварилися і т. п.

Іспит витримали ті, що залишилися при старих традиціях. Вони мали змогу глянути далеко назад і сказати: “Ми виконали свій обов'язок: згуртувалися коло української культурної традиції, і вона нас не завела. Навпаки: дала змогу нам і дітям нашим триматися при купі і зберігаючи громадські засади демократії, встояти проти спокусливих але фальшивих і шкідливих екстрем диктаторських ідей комунізму, фашизму, нацизму і т. п. Нам не соромно подивитися на наше минуле: воно було чисте і не завело нас під чужий манастир. Ми нікого не дурили і нас ніхто не спромігся обдурити.”

Перевіряючи своє минуле, це покоління з утіхою констатувало, що пройдений шлях це треба міняти. Він був справний. Треба й далі ним іти та молоді покоління ним провадити.

Друге покоління — це старші діти перших переселенців або їх ровесники, це ті, що були фактичними ініціаторами й організаторами Інституту та його першими вихованцями. Це ті, що на своїх плечах винесли найбільший тягар організації, утримання й розбудови Інституту. Це ті, що не впали і не зневірилися, а утримали Інститут і розгорнули при ньому широку громадську само-організацію, в якій немов би черенками відгалузилися від Інституту СУК, СУС, УПЦ, СУМК, СУНД та інші, що цілою своєю сіткою тримають прикупі українське суспільство в Канаді властивостями української культури.

Цьому поколінню Канада завдячує, що чужі екстремні ідеї диктатур не спентеличили більшості українських переселенців навіть тоді, коли з боку властей не було проти них жадного опору. Це покоління витворило огнища української культури, яка традиційно є демократичною. Хто їх тримався, той не йшов за чужими екстрематами диктатур.

Вихованці Інституту розійшлися по всій Канаді і скрізь рознесли усвідомлений опір баламуцтву червоних і чорних диктаторів. Вони були осередками відбивання навали комунізму,

фашизму й нацизму. Сами не давалися обдурити себе, і других від запаморочення захищали.

Розуміється, не всі встояли на цих позиціях. Дехто піддався чужій омані, а дехто стомився чи з приятелями посварився і в свій куток зашився. Але ті, що при старім огнищі культури залишились, витримали іспит. Мають змогу бачити, що й інші громадські течії, які раніш з ними не годилися, в європейські чудеса вірили, тепер повертаються на їх шлях самостійности і власних сил, виплеканих на джерелах власної культури.

Вони горді тим, що їм не треба міняти віх, бо перші їх віхи були поставлені там, де треба, і не завели в диктаторську прірву. Вони лиш вище ті віхи піднімають, щоб і другі їх бачили.

Третє покоління — молодші сини й старші внуки первістних поселенців. Це ті, що певний час уже виховуються в Інституті. Вони вже були й учителями і вояками. Здобули певний досвід, а тепер відновлюють у власному й громадському житті ті нитки, які перервала війна. Вони виступили на зїзді з низкою доповідів, як оживити й розширити українську школу, як продовжити й закріпити звязок української культури з канадійською, як звести їх в одну гармонійну цілість для добра Канади й України. Це покоління майбутнього руху. Воно лиш почало жити громадським життям і готується до більших можливостей.

Коли взяти кількість їх, що активно виступали на зїзді*), то треба ствердити великий процент активности. З цього кола вийшла найбільша кількість ділових промовців. Отже: і це покоління витримало іспит у великій своїй більшості.

Четверте покоління — це молодші внуки первістних поселенців, нові вихованці Інституту. Вони тільки ще придивляються до громадської організації та її праці. Пробують свої сили. Війна одірвала їх від джерел української культури. Вони вирости й почали формуватися на людей, коли культурне життя було завмерло. Вони не бачили багато такого, на чому виростили їх батьки й старші брати. Проте й вони показали, що стара нитка громадського звязку на засадах української культури, хоч і ослабла та подекуди перетерлась, то не цілком затратилася, і при певній кооперації поколінь може бути легко відновлена та скріплена. Більшість цього покоління в Інсти-

---

*) Д. Добровольський та Н. Лабюк були в президії зїзду, В. Буряник обраний в Дирекцію Інституту.

Доповіді на зїзді прочитали: Д. Добровольський — Підсумки діяльности Т-ва "Каменярі", М. Гавриш — Фінансування шкіл, М. Ткачкова — Потреби вчителя, Н. Лабюк — Ступні шкільництва й програми, Ю. Петришин — Методи навчання, С. Клапоушак — Пришкільне виховання, І. Голуцан — Заочні курси.

туті одвідувала зїзд і уважно придивлялася та прислухалася до того, що на ньому робилося й говорилося. Йому так само, як і старшим, імпонувало, що саме ця течія українського суспільства, згуртована коло інститутів, не дала себе обдурити чужим пропагандам і є чистою перед своїм канадським і українським сумлінням. Їм також імпонувало, що інститути були правдивими огнищами виховання канадійського демократичного патріотизму без занедбання української культури та традицій батьків, дідів і прадідів.

Свій інтерес до продовження цієї традиції вони показали не тільки масовою участю на засіданнях зїзду, а й влаштуванням для зїзду концерту та досконалим виконанням його програми — хорového співу, соло-співу, музики, танців та театральних сцен*).

Можливо, що й серед них не бракувало осіб, які спочатку скептично ставилися до української культури, бо криза й війна одірвала їх від тіснішого звязку з нею, але перебування в Інституті та на зїзді, а особливо підготовка та участь в концерті, заступили й їх, і у них виріс інтерес до того, щоб щось більше довідатися про культуру своїх батьків і дідів, бо знання її не тільки задовольняє мистецький смак, а й дає певні перспективи лекшого пробивання вперед в життєвій боротьбі.

Отже, беручи в цілому, треба сказати, що більшість канадійців українського походження ріжних поколінь витримала на зїзді громадський іспит.

Помимо всіх несприятливих умов, кріз, війни, вона залишилася звязаною українською культурою так сильно, що не дає розкласти себе чужим екстремам, а відновляє й розширює свою діяльність та притягає до неї сили молодих поколінь, які хапаються за історичну культурну нитку, щоб всім разом класти підстави дальшого власного поступу й поступу всієї Канади, який принесе користи й для українського народу, де би він не був.

---

*) Концерт приготовлений і відбувся під проводом Студентської Мистецької Ради. В мішаному, чоловічому й жіночому хорах брали участь майже всі вихованці Інституту; інсценізацію "Каменярі" виконали: Б. Зип, В. Ленько, Я. Сенів, В. Стефанів, С. Франко; грали: на скрипці — І. Козак, на п'яно — О. Білокрила та В. Ковбуз, на гармонії — П. Марковський, на гітарі — З. Павлюк; на мандолінах під орудою Н. Лабюка — В. Баюс, Т. Гнатюк, М. Добровольський, А. Загарія, Є. Керелюк, А. Кінар, В. Ковбуз, О. Костина, Ю. Кульчицька, М. Ткачик; соло співали — Л. Зюбрак, О. Корба; танцювали під орудою С. Клапоушака — Л. Зюбрак, Д. Вокурак, З. Павлюк, В. Баюс, А. Загарія, О. Козунь, К. Остапович, В. Панчук, О. Савчук, Я. Сенів, С. Франко; сценку "В бурці" виконали: В. Бойчук, О. Гупка, А. Загарія, Л. Зюбрак, Б. Зип, В. Ленько, В. Панчук, Я. Сенів, М. Ткачик.

ЗАДЕРЖУЙТЕ СВОЄ РІДНЕ

Батьки наші взяли з собою що мали найдорожче, щоби нам передати. Той батьківський скарб не продається за гроші і злодій не вкраде, але при найменшій неувазі можна легко згубити. Той скарб то є наша рідна культура. . . . така відмінна від других. Український нарід віками її виховував і плекав для нас. Наша гарна, рідна, співуча мова! Наша прекрасна, чарівна пісня дума! Наші танки, вишивки, великодні і різдвяні обряди. Ми мусимо стати на сторожі цього всего, бо прийде час, що нас за ними спитають. Україна незабаром встане і тяжким здвигненням стрясе з себе окупи ворогів і нарід на рідній землі згадає про нас на чужині; покличе нас як мати розпорошених дітей, туди на чисті води, на гострі гори, пишні сади, зелені ліси. На ясні зорі, де край веселий, де мир хрещений. Рідний нарід по ріднім слові пізнає і привітає нас, а ми поки молоде серце в грудях бється, ставаймо всі під її ясним прапором і йдім сміло до нашої ясної мети. Будім спячих, розбуджаймо байдужих і покажім світови, що ми є діти великого народу.

Пригадаймо собі слова помершого Лорда Твідзмюра: “Ви всі будете ліпшими канадійцями як будете також добрими українцями.” Головне є, щоб молодь мала це на увазі. Від нашої молоді буде залежати будучність нашого народу. Ми, будуча генерація, повинні стояти на висоті завдань свого часу, жити його великими ідеями і. . . . найголовніше, боротися за ці ідеї часу. Це можуть зробити лише ті, що вміють любити і шанувати волю й права в самостійному світі. І як тягнуться до сонця трави, так повинна тягнутися молодь до добра й правди. Шлях перемоги тяжкий, кривавий і довгий, але з щирої праці є наслідки.

Нас кличе до діла батьківщина! Нас кличе до праці наш край! Думаймо, працюймо, а будуччина наша!

Василь Кіндрачук.

-
- Гело! Іс дис да Юкраїніян Инститют?
  - Єс! Гум ду ю вонт ту ток ту?
  - Ай вонт ту ток ту Бил. . . .
  - Бил, гу?
  - Пітз бродер.
  - Піт, гу?
  - Піт Могила — силі!
  - Сорі. . . Гі из авт нав. Ю шуд гев калд трій гондред йірз агов.

..... І ХАЙ БУДЕ ПІСНЯ

Від вчасного досвітка історії, музика присвоїлася до людської душі. Від колиски до могили музика товаришувала з чоловіком. Матері успокоювали своїх дітей до сну легеньким співом. Ріжні народи виражали свою радість і своє горе музикою. Музика кликала їх до бою. Музика заохочувала їх до дальших напружень в своїй роботі, додала веселости при забаві і виражала найбільших зворушень при молитві.

Музика була музика простолюддя, описаня про щоденні роботи і забави і висловлювала в одинокій мельодії свої зворушення любови, патріотизму і релігії. Кожний нарід має спадщину народних пісень. Ця музика ріжниться між народами, можливо в ритмі і характері, але знаходиться в національнім волокну від котрого вона була сотворена. Однаково кожна пісня має підставну простоту, котра явиться в людині, як музика душі.

Ми українці, маємо свої народні пісні. Пісні котрі мають свої предки далеко в старинній історії. Невільники, вояки, любовники, школярі, робітники — всі мали і співали свої пісні. Ось маємо музику самої землі, щоденної праці — розкіш тих котрі її писали. Держім цю спадщину пісень і музики. Користь? Багацтво — багацтво душі і думки.

Віра Ковбуз.

Як би ви вчились так як треба,
То й мудрість би була своя.
А то залізете на небо;
“І ми не ми, — і я не я!
І все те бачив; все те знаю
Немає пекла; ані раю.

Немає й Бога; тільки я,
Та куций Німець узловатий
А більше нічого.”

“Добре, Брате!”

“Що-ж ти таке?”

“... Я не знаю...”

“Нехай Німець скаже!”

— Т. Шевченко.

Іван Наконий.

Слово Дітей до Батьків і Матерів

Дорогі тати й мами!

Дозволю собі звернутися до Вас з оцим словом від серця дітей Ваших, з якими разом я в студентському товаристві “Каменярі” готуюся до громадського життя. Склав я його на підставі не вигадок, а досвіду з щоденного співжиття з Вашими дітьми, співпраці, співнавчання, товариської розмови і спільних мрій про краще життя. Не хочу я нікому докоряти, бо знаю, що й вам не солодко живеться і не все можете зробити, що хотіли би, але роблю це, щоб допомогти вам зробити те, що треба, аби ні вам, ні дітям вашим не було прикро перед своїм сумлінням і людською громадою.

Стосується мое слово не до кожного, але до всіх тих, хто з будь якої причини не спромігся зробити те, чого вимагає життя в громаді, а саме — приготувати дітей своїх до співжиття в культурному товаристві канадійців українського походження. Є й такі і мають вже свої традиції, недотримування яких виявляє культурну невідповідність до вищого рівня громадського життя.

Мое слово поради таке:

1 — ПЕРШЕ, НІЖ ПОСЛАТИ ДИТИНУ ДО ІНСТИТУТУ, ПІДГОТУВТЕ ЇЇ ДО ТОГО! Недумайте, що Інститут є такою фабрикою, що перемеле все і з будь чого зробить щось. Деякотрі з вас думають, що як пішлють дитину до Інституту, то вона неминучо навчиться там зразу добре говорити по-українськи, читати, писати, вивчить історію України, письменства і т. п. і вернеться через півроку додому повна всякого знання, потрібного для канадійця українського походження. В дійсності воно не так. Коли до Інституту приходять дитина, з якою тато й мама говорили тільки по українськи, і вона знає українську розмовку, то їй легко і грамоти навчитися, й писати, й історію й інших українських наук. Коли ж дитина дома української мови не чула, то їй тяжко зразу чогось більшого навчитися. Вона мусить витратити час на те, що інші дома здобули. До того ж їй перед другими соромно, що вона не все розуміє, що учителі кажуть. Ховається з своїм незнанням, а все це перешкаджає їй поступати вперед, і вона вертається додому з дуже малим придбанням. Тому перше, ніж посилати дитину до Інституту, навчіть її дома не лише трохи говорити, а й читати та писати, щоб вона вже в Інституті бралася до вищих наук. Памятаймо, що з млинка, в який кладеться сирове мясо, ніяк не можуть вийти готові смажені ковбаси, а друге, що машина, зроблена для вимішування муки, не може вимішувати зерна. Треба його раніш перемолоти, а тоді вже муку вимішу-

вати й пекти. Коли дитина не підготовлена дома, вона в Інституті марнує свій час і час учителів. Поможіть їй не бути в такому прикрому стані. Навчіть дома читати й писати по-українському. Книжки для того є в усіх українських книгарнях.

2 — ЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ОБЛЕКШУЄ НАУКУ В УНІВЕРСИТЕТІ. — Не думайте, що діти мають вчитись української мови лише для того, щоб вам було приємно; щоб ніхто не дорікнув, що ви забули, з якого коріння вирости. Ні, коли студенти університету знають українську мову, то можуть записатися на курс проф. К. Андрусишина в відділі славянських мов, слухати його лекції, здавати іспити, і ці іспити залічуються до того, що дає право на університетський диплом. Українська мова, як і французька чи німецька, має на університеті рівне з ними право. Отже, хто знає українську мову, той на іспитах може пописуватися нею так само, як і французькою чи німецькою. Наука української мови не одбере в нього стільки часу, як інша, а тому йому легше буде витримати університетські іспити.

3 — УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТРЕБА ВЧИТИ ДИТИНУ РАНІШ, НІЖ АНГЛІЙСЬКОЇ. — Не журіться тим, що дитина буде мати акцент. Справа не в акценті, а в умінні говорити й писати англійською мовою. Хто переїхав Канаду й Злучені Держави Америки, той знає, що в різних околицях є свої акценти. Ніхто їх всі не знає, а загально американський акцент інший, ніж канадійський, а англійський в Європі інший, ніж в Канаді й З. Д. А. Акцент можна завше направити в товаристві, де приходиться жити, але мови української треба вчитися, бо це важніше, ніж знати якийсь один англійський акцент.

Дитину треба раніш вчити української мови, ніж англійської, тому, що поки вона мала й не відходить далеко від дому, то більше чує мову українську й швидче її навчається, а коли підросте й піде до школи, то більше вже чує англійської мови, і тоді їй тяжче вчитися української.

4 — ЗНАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ОБЛЕКШУЄ ВИВЧЕННЯ ІНШИХ НАУК ТА СПРИЯЄ САМОДІЯЛЬНОСТІ В ТОВАРИСТВІ “КАМЕНЯРІВ”. — Французька професорка в університеті, Dr. Bernadine Vujila, заявила, що студенти, які говорять і пишуть по українськи, швидче похлоплюють французьку мову ніж інші. Та й в других науках студент, який знає українську мову, легше поступає. Чому? Бо читає українські книжки й часописи, з яких довідується багато такого, чого в англійських нема, особливо з життя народів, Сходу Європи, а ці знання допомагають йому швидше й краще похлоплювати різні інші науки, бо його розум більше розвинений і загострений.

В студентському кружку “Каменярі” студент має розвивати свою самодіяльність. Як же це він зробить, коли не знає мови того кружка? “Каменярі” повинні відбувати збори, переводити їх, брати участь в дебатах, казати промови в україн-

ській мові. Як же це зробити тому, кого дома по українськи говорити не навчили?

5 — НАВЧАЙТЕ ДІТЕЙ ГРОМАДСЬКОЇ ПОВЕДІНКИ. — Нема нічого гіршого, як бачити нового студента, якого ні тато, ні мама не навчили пристойно, чемно, по-людяному поводитися в товаристві.

Життя в громаді вимагає, щоб не шкодити іншим не лише фізично, а й духовно; тобто: не робити нікому неприємности. Сумно робиться, коли бачиш, як одні студенти одвертаються від других, бо ті грубо, неотесано поводяться в клясі, за столом, в церкві і т. п. Навіть їсти треба так, щоб не викликати неприємного почуття в сусід. Хто ж цього навчить студента, як не мама й тато? Треба вміти не лише не штовхатись, не наступати на п'яти, не пхатися до столу поперед других, не ганяти руками по столі за потрібними річями, треба вміти й послужити сусідам; перепросити, коли зробив яку похибку і т. п. По всьому цьому видно, чи батьки та мами подбали про людяну поведінку дітей. Не говоримо про якісь особливі приписи етикетки (хоч їх знати також не завадить), але про ту пристойність, якої, як мені бабуся казали, навчають мами в кожній українській родині в найглухішому закутку українського села. Не думайте, що як в Канаді свобода, то можна розперезатися й зовсім не дбати про пристойність. Свобода свободою, а культура культурою. Свобідний, це не значить культурний. Можна бути свободним і некультурним, що часто трапляється не лише між нашими лінюхами.

Студент, якого змалку мама навчила поводитися полюдяному в товаристві, відважно виступає на всіх громадських зібраннях, на бенкетах, в гостях, на урочистостях, а той, кого мама не навчила, соромиться, стулиться, ховається по кутках або смішить людей.

Чи хочете ви, щоб таке було з вашими дітьми?

6 — ПРИВЧАЙТЕ ДІТЕЙ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ! — Сумно дивитися, коли молоді люди, тікають від громадської праці, від будь якої відповідальности. З них ніколи не буде громадян, яким можна би було довірити якусь важну справу. З них не можуть бути жадні провідники. Це ті, над якими треба ставити доглядачів, щоб не проспали, не зіпсували, не спроневірили. Вони ні до чого не здатні, опріч, як зробити шкоду собі й іншим.

Хочете їх знати?

Дивіться, хто не приходить на збори "Каменярів", не бере участі в жадному концерті, не приходить на проби хору, не одвідує церкви, не пильнує за чистотою своєї кімнати, не виконує всіх приписів Бурси і т. п. Подивіться, як вони смашно сплять над будь якою книжкою, але дуже звинно увихаються по темних закутках вулиць!

На жаль, вони мають оправдання. Кажуть, що ні мама,

ні тато їх змалку до відповідальности не привчали. Навіть, як котрий запросить дівчину на баль, то потім покине її десь в кутку, а сам бавиться з іншими. І думаєте, що це пристойно?

Коли батьки й матері не хочуть, щоб на їх дітей люди нарікали за неувагу до їх же дітей, то мусять подбати, щоб ті діти навчилися ще дома бути відповідальними; не боялися жадної праці і, взявшись за неї, доводили до кінця.

7 — ПРИВЧАЙТЕ ДІТЕЙ ДО САМОСВІДОМОСТИ. — Кожна дитина в 12-15 роках переживає переходовий час природнього дозрівання. Вона тоді помічає в собі багато змін фізичних і душевних. Коли їй завчасу не пояснити цього, то відчуває клоніт, пригноблення, страх і т. п. Щоб цього не було, треба поводитись з нею, як з дорослою до зрозуміння тих змін і пояснити їх, як дорослій людині, а не як глупій дитині, що може вірити всяким небелицям. Треба також привчати, щоб доглядала за чистотою навколо себе й свідома була своїх властивостей.

Одною з властивостей дозрілости є самоконтроля, уміння стримати свої почуття, підпорядкувати їх розумові. До того треба привчати. Без науки люди можуть увесь свій вік залишатися дітьми, які слухаються тільки чуття, а не всіли підпорядкувати його розумові. Нещасні ті студенти, які навіть у вищій школі не вміють відповісти спокійно на будь яке питання, а впадають в злість тому лише, що лінуються або несили найти потрібну відповідь. Це є наслідок недогляду батьків. Це означає, що коли змалку такий студент чи студентка, не вміючи відповісти як слід, впадали в злість, фиркали, пирскали, бурчали, то батьки махали на те рукою й не навчали гамувати неприємне почуття.

Поведінка дітей це зеркало, яке відбиває відношення до їх батьків, їх увагу чи неувату до батьківських обовязків.

Треба памятати, що яблучко не далеко від яблуні відкочується. Треба памятати, що по батьках та дітях сторонні люди оцінюють всю націю, весь нарід.

Чи хочете ви, щоб ваші діти були підставою для насмішок над українцями з боку інших народів?

Розуміється, ні! Тому зробіть найшвидчий висновок з того, що я переказав вам за ваших дітей.

Вибачте, дорогі батьки й матері, що я вам сказав кілька прикрих слів. На жаль, вони прикри не лише вам та мені, а й усьому громадянству. Тому наш спільний обовязок—усунути їх. Я хотівби, щоб ваші діти, а мої товариші, приходили в Інститут здобувати не початкову, а вищу науку, і вміли поводитися в товаристві в Інституті й по за ним, як дійсно рівні всім канадійцям, громадяням, а не як забуті батьками недоростки.

Мені їх жаль, а вам хіба ні?

Поможім їм, хто і як може. Я свій обовязок виконав. Сказав вам, як воно збоку виглядає, а ви припилюйте, щоб надалі виглядало краще. Так?

Ю. Петришин.

Культурні Обовязки Канадійців Українського Походження

Канадійці українського походження мають два головних обовязки супроти себе й Канади. Перший — включити в канадійську культуру добрі властивості української культури, на якій виховані в родині. Другий — подбати, щоб українська мова, як головна властивість української культури, викладалася в канадійських університетах так, як в Саскачеванському університеті.

Канадійці українського походження мають два головні в Канаді своїми, більше її любитимуть і поважатимуть, коли включать свою культуру в канадійську і разом з канадійською витворяють вищий ступінь культурности.

З того було би дві користи. В першій мірі це би збагатило канадійську культуру, що є потрібно для всіх громадян Канади, а друге — воно би зробило її милішою для нас і цікавішою для других.

Коли говориться про включення української культури (пісні, музики, танців) в канадійську, то треба мати на увазі дві річі. Перша — матеріяли добирати найкращі й здатні до припасовання в цім краю, а друге — подавати їх в такій формі, щоб вони легко прищиплювалися до тутешнього сучасного життя. Наприклад, коли ми хочемо поширити серед канадійців якусь українську пісню, то варто подати її і в перекладі на англійську мову. Коли канадієць призвичається до українських мотивів, то разом з ними перебіратиме й зміст пісень. Більше того: навіть коли пісня подається в англійській мові з словами іншого змісту, то як стає популярною і викликає запити про своє походження, то веде до відомостей про Україну, як джерело тих гарних мотивів. Наприклад: недавно дуже популярною в Америці була пісня "Oh, My Darling Mother!" на український мотив "Ой, не ходи, Грицю!" Українці мали змогу, співаючи з канадійцями та американцями цю пісню, навязувати до неї пояснення про джерело її мотива — українську драму "Ой, не ходи, Грицю", а від того до української музики й пісні взагалі, а від того й до загальних відомостей про Україну, її народ, культуру, змагання і т. п.

Через те корисно, щоб і другі українські мотиви стали популярні навіть з чужими словами. Такі мотиви треба подавати в легкій, захоплюючій формі, здатні до гармонізації і т. п. Подавати треба не стільки штучні мелодії сучасних композиторів з інтернаціональним смаком, як народні пісні, що показали ріжницю мелодій, і легко залишилися в пам'яті.

Як що українські пісні будуть мати англійські слова, то

можуть увійти в Canadian Folk Songs, а через те й у школи та до вживання в різних товариствах, що збільшить нагоду для розмови про їх джерело. Канадійське громадянство звикатиме чути їх, полюбить їх і бажатиме, щоб частіш уживалися. Людина звичайно любить те, до чого звикла змалку.

В часі війни наші хлопці спостерігли, що коли вони співали в військових товариствах українських пісень, то й неукраїнці помагали їм; підтягали, бо мотив подобався. Коли канадійське суспільство звикне до того, що українські мотиви гарні, то само їх жадатиме.

Отже: канадійці українського походження мають нагоду, коли схочуть, виконати один з культурних обов'язків перед Канадою й Україною: збагатити культуру Канади готовими вже здобутками української культури.

Як це зробити?

Є два способи: власними силами, власними виступами та через радіо. Радіо-підприємці стараються дати матеріял, якого бажають слухачі. Коли українці жадатимуть, радіо-підприємці запрошуватимуть співати й грати українські мотиви. Запрошуватимуть співаків, солістів, хори, п'яністів, скрипаків, оркестри. Що більше українці того жадатимуть, то більше радіо-підприємці задовольнятимуть і канадійська публіка звикатиме до наших пісень, музики, які мають свої великі виховуючі властивости. Коли до того додати виступ на концертах наших співаків, музик і танцюристів, то все це згодом може увійти в канадійське життя, як Canadian Folk Songs, Folk Music, Folk Dancing і т. п.

В цім нема нічого дивного й нового, бо саме таким способом плекають нову канадійську культуру інші національні групи в Канаді — приміром Square Dances, Scottish Reels і т. п.

В своїх програмах вони подають матеріял з культури різних національностей, що населяють Канаду і, зводячи його до купи, помагають витворюватися спільній канадійській культурі.

Тому канадійці українського походження повинні жадати більше українського матеріялу на радіо-програмах. Коли щось сподобається з українського матеріялу, то жадати повторення і т. п.

Самі українці повинні помагати канадійським радіо-фірмам здобувати український матеріял. Вони не знають, що є в українців доброго, а як і знають з книжок, то не знають, де його дістати. Тому українці повинні посилати їм свої ноти для співу й музики а також вказувати, де є тут добрі співаки й музики.

Єсть уже такі радіо-програми, що самі цікавляться українським матеріялом, як і всяким іншим мистецьким матеріялом. Наприклад: "Dances of all Nations" у Винніпегу, "Dairy Pool" в Саскатуні, "Prairie Schooner" в Торонто і т. п. Отже, коли їм післати щось доброго, то вони його вживють.

Другий обов'язок — заведення української мови в університетах Канади, як в Саскачеванському. Ця справа ще ясніша. Вона власне є частиною першої — включення української культури в канадську.

Найбільшим культурним засобом є мова. Використати українську культуру для Канади, а канадійську для України — найлегше способом заведення української мови в школах Канади, як одної з мов світових, що корисна для практичних потреб канадійців, особливо у їх зв'язках зі Сходом Європи. Той Схід словянський. З англійською, французькою чи німецькою мовою до нього не доберешся, але з українською, яка є ключем до всіх словянських мов, легко добратися. В культуру Канади нарівні з французькою та німецькою мовами треба включати й українську. Треба заводити її в "Гай Скул" і в університетах. Як то практично робити, мають подумати наші провідні громадські сили, але ми, студуюча молодь, можемо й мусимо цю справу підперти, побіраючи лекції української мови там, де вони вже заведені, а саме в Саскачеванському університеті, а також на різних курсах українознавства, які уряджаються нашими організаціями та установами.

Освічений канадієць українського походження мусить знати українську мову, як канадієць французького знає французьку і т. п. Інакше на нього будуть дивитися, як на людину нездібну до вищого культурного ступня, тобто: людину, що нездібна вивчити мову батьків, і не свідомо світового значіння культури своїх предків.

Включення української культури в канадську, заведення української мови в школах Канади найшвидче приведе до найтіснішої кооперації між канадійцями різного походження, бо викличе солідарність в пошунуванні всіх культур в інтересах піднесення всього людства Канади. Кожен канадієць не боятиметься й не соромитиметься а ні вживати культуру своїх батьків та дідів а ні користуватися культурою своїх сусід та спільним канадійським культурним витвором. З цієї пошани й солідарности ростиме нова вища багатша культура Канади, яка буде взірцем і для інших держав та країн; джерелом їх поступу до людяности, свободи й добробуту всього світу.

О. Ковалишин (при співі: — Як довго ми вже співаємо? Хто має годинник?

Студ. Сенів: — Не знаю, але там календар висить на стіні.

* * * *

Наконий (при гарячій дискусії): — Ай тел ю джентелмен, ай гев ей вері стейбл керектар.

— Горс ор кетел стейбел? — кидає хтось з гурту.

Володимир Кіндрачук.

Поширюймо Правду про Українців

Здається в історії народів світу не знайдеться такого, який би зводив таку тяжку боротьбу за своє існування, як український.

Від VI-го століття по Р. Х. Україна була незалежною державою чотири рази: 1 — за первісних родово-племінних республік і князівств, 2 — за українського королівства з династії Данила Романовича та його наступників, 3 — за козацької республіки, та 4 — за Української Народної Республіки в роках 1917 - 1920.

Кожного разу її самостійність нищили навали всяких зайд та сусідніх народів. Останній раз це спільним напором зробили Московщина й Польща, а при них і Румунія.

Весь час існування суверенної української держави, виключаючи добу Святослава, Володимира й Ярослава, народ наш був у стані оборонної війни. Його оборонна боротьба захистила християнську цивілізацію, але не захистила самостійности України.

Проте безконечні оборонні війни, повстання, революції, довге національно-соціальне поневолення не зломали духа народу; не знищили його змагання до суверенности. Більше того: ці змагання увійшли в національно-духовий та етнографічний характер народу. Стали взірцем неподатливості в історії людства.

Ідею боротьби за свободу, незалежність України, добро людства передали нам і наші батьки в цій країні. Нам — молодим!

А що ми на це? Як відгукнулися? Що зробили?

Тієї культурно-освітньої праці, яку започаткували батьки наші, тепер вже не вистарчає. Її треба розвивати й посувати вперед, бо життя йде вперед. Ми потребуємо багато такого, чого батьки наші не потребували. Нові потреби вимагають нових культурних зусиль. Що ж ми для цього робимо?

Ми, українська молодь Канади, віддаємо для Канади всю свою енергію і навіть найвищу жертву — життя. Інакше й бути не може. Це є наша Батьківщина. Ми тут родилися, виховалися, розбудовуємо своє життя.

Та чи не потребуємо ми дещо взяти для неї з культурного надбання батьків і дідів наших на Україні? А коли так, то чи не повинні ми також трохи подбати, щоб та культура, яка помогла батькам нашим вийти в люди, розвивалася далі й стояла до розпорядности всім людям українського походження, незалежно від того, де вони проживають? Чи не треба, щоб вона помагала пробиватися через життя всім українцям по всьому світу розсіяним? Чи не повинні ми їм допомогти?

Хоч би добрим словом про їх культурні властивости? Чи не повинні ми допомогти Україні здобути таке вільне становище, як інші культурні краї й народи мають, щоб вона своєю культурою помагала всьому людству йти до миру й добробуту, а не до війн та господарської руїни?

Сьогодні по всьому світу рішається доля всіх народів. Маємо нагоду, обов'язок і право домагатися волі й для України, з якої вийшли батьки наші, але де полишалися їх брати й сестри, а наші дядьки й тітки та інша рідня, наші кривні. Коли кожна людина повинна помагати всякій іншій людині, то тим більше тій, з якою споріднена кровію й культурою.

Тому то українська молодь Канади, захищаючи Канаду, як свою Батьківщину, повинна допомогти й Україні, як Батьківщині батьків та дідів її, а також Батьківщині багатьох її рідних, що й досі там перебувають.

Як це зробити?

Хоч би поширенням добрих відомостей про ту країну серед канадійців, з якими доводиться зустрічатися. Самі канадійці цікавляться тепер Європою й Україною, розпитують про них. Як то добре випало би, коли би хтось, довідавшись, що ми українського походження, спитав нас щось про Україну, а ми не знали, як відповісти? Скажемо учителя з українців діти питають, яка різниця між українськими й сибірськими козаками? Або українського "шторника" якийсь англієць питає, чим торгувала Україна з чужими державами? Або українського адвоката англієць питає, яке право було в основі тих законів, що існували на Україні? Чи не було би їм соромно, коли би не знали, як відповісти?

З цього виходить, що ми, молоді канадійці українського походження, повинні і сами знати і другим розповідати про Україну, хто ми є, чії діти і ким наші брати в кайдани закуті. Наші рідні на українських землях віддають своє життя в боротьбі за свободу, за правду, а ми поможемо їм хоч добрим словом.

Що для того робити? Самим читати про Україну хоч англійські книжки і другим про те розповідати.

В першу чергу треба прочитати книжку В. Чемберлена — "The Ukraine, a Submerged Nation", в якій подано короткі, але важніші відомости з історії України та її сучасного стану. Другою книжкою має бути "Ukrainian Literature, by Prof. Clarence A. Manning, в якій подано головні відомости про письменство України. Третя книжка — "The War and Ukrainian Democracy", by Prof. N. Hryhoriev, в якій подано документи й відомости про розвиток на Україні того демократичного ладу, який існує в Канаді і який є основою людського поступу. Четверта книжка — "From Political Diary — Russia, the Ukraine and America," by A. Margolin, в якій подано важні відомости про міжнародне становище України та її боротьбу на міжнародному полі.

Хто ці чотири книжки прочитає, той зможе дати відповідь на всяке питання про Україну і цим допоможе нашим рідним в їх боротьбі за людське існування. Поможіть й собі та українцям в Канаді, бо поширять про них добрі відомости. Коли кожен це зробить, то виконає свій обов'язок перед Канадою й Україною.

Попробуймо показати це на ділі!

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ

Кіндрачук - Павлюк

В Мічем 12-го липня відбулося вінчання Дмитра Кіндрачука з Єлисаветою Павлюк. Обої були питомцями Бурси Петра Могили. Вони тепер в Норт Бателфорт де Дмитро учителює в Каліджет.

Кіящук - Черевик

Голуцан - Григор

На 16-го липня одружилися в Кадет, Дмитро Голуцан і Василина Григор. Обоє перебували в Інституті П. Могили через три роки. Тепер Василина учителює близько Канори а Дмитро продовжує свої студії в психології. Часто відвідують одно одного.

Кіящук - Черевик

31-го січня Михайло Кіящук одружився з Наталкою Черевик. Шлюб відбувся в салі імени П. Могили. Михайло є давним бурсаком і ветераном минулої війни. Тепер є власителем Росел

Студію в Йорктон. Сподіємось,що Наталя йому кухарить.

Яскович - Гнатів

В жовтні, в Ростерн, Едмонд Яскович узяв Славку Гнатів за дружину. Покінчивши вищу школу, Едмонд вписався до війська де минуло йому кілька літ. Славка, наша бурсачка, учительовала якійсь час при кінці в Вейнард де тепер вони замешкують.

Волощук - Вербовецька

На св. Петра і Павла відбулося весілля пана Волощука з Катериною Вербовецькою. Панна Вербовецька нам знайома бо перебувала в Бурсі, як брала Нормал в 1944-45 роках. Минулих два роки вона учительовала в Врокстон де стрінула пана Волощука.

— Ти продав мені того пса і казав, що він жадному чоловікові не зробить прикрости, а він сусідові подер штани.

— Ну, я казав, що чоловікові нічого не зробить; а штани не чоловік!

* * *

— Ми з чоловіком порозумілись аби дітей висилати на вулицю бавитись, коли ми зачинаємо сваритись!

— Ага! я тепер розумію чому ваші діти по цілих днях на вулиці.

“ТИМБЕР”

Один з наших бурсаків, котрий приїхав до Бурси з “далекого краю”, і учасяє до університету, дістав раз сумного листа від своєї коханки. Пише вона йому, що не любить більше його і що знайшла вже собі іншого, то жадає щоби він звернув її листи та фотографію. Зажурило це нашого бурсака, не знає, що робити. Приятелі завважили це та й прийшли йому на поміч. Зібрали вони багато фотографій всяких дівчат, грубих та тоненьких, довгих та коротких, і сказали йому ці фотографії опакувати і післати до його “бувшої” разом з листом такого змісту:

“Між цими всіми фотографіями знайди свою власну; решту зверни мені. Це трохи може для тебе неприємне, але вибач, бо я забув котра з тебе.”

Василь Скварчук.

СПОГАДИ

Кажуть що спогади є найкраща книжка. І справді воно до якоїсь міри і так буває. Чи є що краще як спогади про минувшину? Та вже які можуть бути кращі спогади бурсака, як про його бурсацьке життя? Товариство котре ми нав'язуємо в той час, остає в нашій пам'яті до смерті. Ті товариші бурсаки і бурсачки остають в нашій пам'яті в окремій закутині, де ніяка сила їх не видобуде. Імена ці, це перлини нашого здобутку; це скарб міцно збережений. Вартість такого скарбу ми аж тоді зможемо вповні оцінити коли опинимось поза мурами цього Інституту — учителі в своїх школах, інші професіоналісти на своїх вибраних професіях. Аж тоді мимохіть вирветься з наших сердець: "От, щоби ще раз вернутися до Інституту!" . . . .

А не знати чи той чи та вернулися до Інституту. . . . Жаль було покидати, та так треба було. . . . Чи справді мене так зле годували? . . . А чи я тепер сам собі в цім "шеку" краще догоджую?

Промине рік два, сприяє нагода вернутися до Інституту хоч би і на короткий час. Нові лица студентів, можливо інший ректор, і кухарки не ті самі — навіть сторож вже не той, що був. Та дух життя той самий. Ми чуємося в дома; так мило знов. . . . Поглянули по стінах, а ось і фотографія з того року коли я був тут. . . . Так, я чув, що він вже оженився. . . . Кажуть, що вона учительке коло — — —. От шкода хлопців. . . . Так, він був в моїй кімнаті. . . . Впав над Лондоном — других спас, та сам загинув. . . .

Проїшли вакації, знов треба покидати. Ох! Як тяжко! Здається тяжче як було перший раз, бо тоді були менше свідомі про те, що нас чекає. Можливо і нове приятельство набули за той короткий час. . . . Красна вона, і розумна. . . . Не знати чи напише так, як казав? . . . Коби скорше до Різдва! . . .

В життю всяко буває. Приходиться переживати і веселість і смуток. Коли нам добре, то звичайно забуваємо минуле; та коли нам прикрість долягає, тоді милі спомини розраджують душу. Це лік на наші злі дні; це крапля холодної води серед пустині. Стараймося творити милі спомини. Добрий товариський настрій можна витворити лише почином приятні від себе самого. Щоби мати приятелів, треба перше бути добрим приятелем других. Світ і все що в нім є, це здобуток всіх і для всіх. Нехай наші бурсацькі спогади будуть переповнені іменами вірних приятелів.

Є англійська пісенька, котра закінчується так:

Увесь світ яб радо пройшов,
Щоб одного вірного приятеля знайшов.

Н. Лабюк.

Я Тобі Покажу!

“Ще нема вечері?” — крикнув я до жінки, як прийшов з фабрики одного вечора.

Чоловік звичайно наробиться від ранка до вечора, добре зголодніє, приходиться до дому щоби застати теплу страву, а тут маєш, ще і не наводиться на вечеру.

“Самий видиш, що нема.”

“І чому?” — відрубав як сокирою.

Марія більше нічого не сказала. Поралася коло печі. Її мала постать звихалася то сюди, то туди. “Змарніла вона” — подумав я собі. Як ми побралися, десь двадцять років тому, які повні, рожеві лица були в неї! Пібралися, купили собі хату на одній тихій вулиці та жили мов в раю рік чи два. Відтак Марія захорувала. Перестали платити за хату, щоби ратувати її. Багато коштували лікарі. Довг на хаті зріс. Ми мали четверо дітей. Настали гірші часи, меньша платня і так трудно було звести кінці до купи. З щоденних справ ми почали обое перемовлятися а часом і сварилися.

Та тут отворилися двері.

“Багато продав газет?” — питала жінка чотирнацятьлітнього Василя, що увійшов.

“Так, як все, мамо, а чого Федь так пізно прийшов мене звільнити? Я вже дуже зголоднів.”

“Ая. Видиш і дитина голодна. Давай же нам їсти.”

“Зажди трошка, зараз буде.”

“Якогось біса, зараз і, зараз!”

І так потроха ми почали сварку. Мене щось підштуркувало щоби її гірше вколоти. Як же сміє вона дорікати мені? Яж працюю, заробляю на неї і на дітей. Ех!

“Слухай, Гнате,” сказала з слезою в оці, — “не маєш чого сваритися. Я так само роблю, як ти. В день у кравецькій робітни, відтак іду на місто купувати. Приходжу, варю вечеру і прятаю в хаті. По вечері плету і шию. А ти сидиш, встромиш ніс в газету і так пройде цілий вечір. Що я винна тому, що тобі не повелось з “форманом.” А що боїшся отворити до него рота, то всю злість зливаєш на мене.”

“Тихо!” крикнув я на ціле горло, бо того було мені вже за багато — “того ти жінка, щоби на тебе посварити!”

“Того, того. А ти тому чоловік, щоби кому дати тесати кілок на голові а жінкою так водити.”

Більше не слухав. Вхопив шапку, лопнув дверима і вийшов. “Боюся рот отворити” — думав вже на вулиці. “Даю тесати кілок” крутилося мені в голові. “Ех! Я її покажу!”

Думаючи так, я опинився в фабриці де положення робітників гіршало з кожним днем. Майже без причини відправляли людей до дому а від оставших вимагали більше і більше ро-

боти. Робітники щось перешептувалися поміж собою але зі мною нічим не ділилися. Однак я завважив якесь напруження, якась небезпека висіла над головою.

Нині моя цікавість про все збільшилася і як обідав самий, рішнвся приступити до одного передового робітника і запитати що то все значить? Здалеко видів, що він з гуртком щось пильного говорив і дехто час від часу оглядався чи хто не іде. Як я підійшов, втихло. Мені відобрало відвагу питатися і я, вдаючи що так случайно проходжуюся, перейшов попри них. Мені в голові ніби зачало шуміти. "Не довірують мені. А в мене нема відваги переконати їх — ні, таки піду." Але знов щось спинило мене. "Ще прийде нагода, покажу їм що я чоловік, не болягуз. Покажу!" — сказав голосно і знову пустився до них. "Покажу!"

"Покажеш що?" — сказав форман, що ішов за мною і тепер ми стали лице в лице.

Мені за плечима пробігло щось зимного і я став немов закамінлий. В голові ж думки стріляли тисячами на хвилину. "Іду! Ні! За скоро. Іду! Але що, як насміються? Що як відправлять з роботи?"

"Покажеш що?" форман сказав ще раз.

"Що ти дурний!" і ступив попри него обертаючи замахом рамена його довкола.

"Пі-і-і!" запищала свиставка. В мить зчинився рух. Всі бігли до дверей.

"Гасіть світло!" крикнув власник, як вибігши з канцелярії, зрозумів що то є. "Гасіть! Гасіть!"

Хвилину стало темно, бо вікна були маленькі і не багато світла продиралося крізь них. Мені над головою пролетіло щось з шумом і бряскло в залізні двері. Зробився крик. "Світіть! Світіть!" Хтось пробував продертися крізь натовп і дав мені штурханя в бік. Нараз знов стало ясно. "Бах! Б-а-а-х!" Сторож вистрілив вгору щоби настрахати юрбу. Та тут хтось залізом вдарив по руці і револьвер впав йому з рук. На других сторожів посипались крісла і шруби. За кілька хвилин їх заперли в кімнату.

Остались робітники, котрі метушилися і викликували брудні слова повні злоби і ненависти до всего капіталістичного. Одні сварилися з другими, деякі почали наново бійку, а декотрі спинивши рух головної машини, нищили всяке знаряддя. Кілька з провідних робітників пробували вискочити на підсунений стіл і спинити безладдя, та їх закрикували. Не чекаючи заохочення, я вискочив на стіл, крикнув сильним голосом:

"Робітники! Ми показали свою силу, нас не будуть дурити марними обіцянками. Як тепер стали разом, так і дальше будемо стояти!"

Мені перебили плесканням, криком і свистом. Чути було, "Він є наш!" Голоси здається розривали стіни і зносили дах. Як втихли, я продовжав дальше: "Ми стали разом не тому,

щоби нищити майно на яке і ми працювали, а тому щоби добитися ліпших умовин праці, справедливої платні і роботи для всіх. Чи ви хочете звернути неславу на себе, як на нерозважних людей, погромщиків?" . . .

"Ні-і-і!" — закричали разом.

І так я продовжав далше, викладаючи наші потреби і наміри. По скінченню мене обступили, плескали здоровими руками по плечах і дивувалися з мого поступу.

"Ми не сподівалися такого від тебе!"

"Ти нас поставив на добрий шлях."

Тепер підійшов власник, який, скоро почалася бійка, втік і десь в половині розмови вернув з поліцією. Видно, видів що силою нічого не вдіє, одже взявся інакше.

"Я вдячний вам, що вдержали порядок" сказав мені. По короткій розмові ми згодилися вибрати людей щоби представляля робітників. Він погодився залишити збори щоби ми могли говорити що треба. Мене вибрали головним представником і рішили, щоби я поїхав до Оттави і там представив урядови нашу справу.

Нім зайшов я до дому, рознеслася вістка по цілому місті і жінка вже все знала.

"Що тепер буде?" питала.

"Не знаю, я боягуз!"

На другий день появилися великі надписи в часописах: "Страйк у Доминіон", "Тихий Робітник Спинив Заворушення", "Місцевий Чоловік Чемпіоном Робучих." Скрізь на передних сторінках моя фотографія. До мене приходили телеграми і листи. Приїздили репортери з других міст. Випитували, фотографували. Я виріс як гриб по дощи. Приїхавши до Оттави, не мав трудности дістатися до урядових кол. Робітники зробили велику демонстрацію і величезне віче для мене з десятками тисяч людей. Як мав відїзджати, самий Премієр запросив мене на розмову де і висловив надію що скоро зобачить мене послом а може і Міністром Праці.

Як я вернувся з Оттави, власник привитав мене радісною вісткою бо зробив управителем фабрики. За деякий час обіцяв цілу фабрику передати робітникам.

Однак я того вже не бачив, бо ніхто не видів як я провадив робітників, ніхто не здибав мене в Оттаві і навіть самий не бачив свого імени в часописах. То лиш так уроїлося.

Я. Сенів.

Промов ті слова що будуть значити небо або пекло мені! . .
"Іди скоч з моста."

МОГИЛЯНКИ

Товариство "Могилянки" є товариство при котрім дівчата дістають підготовлення до праці на народнім полі. Кожна дівчина Могилянка, думає про свою будучність, про краще життя, та про піднесення знання і поширення добробуту свого народу.

На перших зборах Могилянок цього року, пані Савеля Стечишин представила головні цілі і завдання товариства. Вона дала короткий перебіг причин чому засновано Інститут імени Петра Могили й дано в нім приміщення не тільки хлопцям але і дівчатам.

Українцям ходить про те, щоби мати освічених жінок й студентки в Інституті мають нагоду не тільки здобути собі освіту шкільну, але в додатку мають нагоду підготовання до загальної громадської праці, яка потребує також освічених патріотичних дівчат студенток. Для того зорганізовано окреме товариство дівчат студенток ще в 1923 році. Сама назва товариства прийшла від назви княгині Раїни Могилянки, яка в часі існування Могилянської Академії в Києві кілька сот літ тому назад, інтересувалася українською справою. Віддавала багато свого маєтку на науку української молоді. Будувала церкви та монастері щоби скріплювати та захищати українську культуру. Її іменом названо товариство дівчат при Інституті.

Від давна товариство Могилянок ставило собі за завдання інформуватися про українське життя, українську культуру, цікавитися теперішнім змаганням українського народу і по можности брати участь в загально українським життю. Товариство Могилянок має за собою світлу історію. Це товариство поклало перші основи на зорганізування жіночої організації Союзу Українок Канади, яка сьогодні представляє велику і мочучу організацію в Канаді.

Членки товариства Могилянок з окрема розходилися по всіх українських околицях і засновували та вели жіночі товариства. Велика скількість в організованню і ведення жіночих товариств в Канаді, це праця Могилянок. Поза те ще одна додаткова діяльність дівчат згуртованих в товаристві Могилянок є на полі ручного мистецтва. Заходом того товариства зродився широкий рух в відродженні ручного мистецтва, а то розповсюджувано вишивки, писанки й загально ознакомлювалося своїх і чужих про українські ручні вироби.

Крім того дівчата вправляються в бесідництві, що придасться пізнійше в загально громадській праці.

Така в коротці була минувша діяльність Могилянок.

Так ми мусимо себе приготувляти на сильних і завзятих народних працівників.

Оля Козунь, голова.

ДЕБАТАНТИ 1946 — 47-го РОКУ

Зліва на право: Олекса Гупка; Марія Гриба; Галя Шевчук; Вікторія Панчук; Маруся Ткачик; Йосиф Збітнів.

ПРО ДЕБАТИ

Дебати 1946-47 року відбулися дуже успішно. Начальником дебативого комітету був пан Балич, а його помічниками наші добрі дебатанти пан Загарія і пан Дробот. Під їх добрим проведом контест дебат був дуже успішний.

Дванадцять дебатантів брали участь; шість студентів вищої школи, а шість університетників. Обидві групі пописалися дуже добре. Дмитро Цуркан вийшов з найбільше марками, а Маруся Ткачик близько за ним слідувала. За те їм подаровано чашу Дебативого Контесту Каменярів.

Окрім цього були три міжпровінціональні дебати; дві з Сумківцями Едмонтону, а одна з Сумківцями Вінніпегу. Дебати з Едмонтоном були поділені так: Одна між студентами вищої школи, в котрій брали участь Галя Шевчук і Вікторія Панчук; проти Андрія Фуштя і Евгена Саковського з Едмонтоном. В другій дебаті брали участь Каменярі Маруся Гриба і Олекса Гупка, проти Богдана Мельничука й Бориса Фербея. Можга сказати, що наша гостинність не була дуже добра — бо обидві чаші лишилися Каменярам. Вікторія Панчук і Галя Шевчук виграли чашу Доктора Бойковича, а Маруся Гриба і Олекса Гупка отримали чашу котру постарали Сумківці Едмонтону.

Маруся Ткачик і Йосиф Збітнів були репрезентанти Каменярів у дебаті котра відбулася на 8-го березня в Вінніпегу.

Вони приїхали до дому славними. Чаші на цю дебат у не було. Наші дебатанти приїхали назад з дуже добрим вражінням гостинства Сумківців, громадян, і Колегії у Вінніпегу. Вони були вдоволені не тому, що виграли дебат у, але що так гарно погостилися і порозумілися з молодіжжю Вінніпегу.

І так закінчився рік дебат... інтересним для всіх котрі мали нагоду чути їх, а надзвичайно корисним й поучаючим тим котрі брали участь.

Маруся Ткачик.

НАША КАНТИНА

Цього року студенти можуть чути ся дуже щасливі що мають під руками гарну "кантину" для їх ужитку.

Історія кантини починається десь у місяцю листопаді 1947 року, коли наш ректор, о. Т. Ковалишин, піддав думку щоби було добре як би кружок Каменярів мав свою кантину де студенти могли б купувати такі річі, що їм потрібні, замість ходити через улицю й щоби хтось інший з того користав. Пішла поголоска між студентами, котрі передумали і переговорили справу між собою. На зборах була цікава дискусія на ту тему і кружок рішив заложити кантину.

Богдан Зіп був вибраний управителем і робота почалася. Під управою о. Кавалишина і п. Зіпа, котрі замовили майстра котрий приготував відповідні шафи в кантині, а студенти Павло Федейко і Михайло Николайчук при допомозі других студентів приготували стілці де студенти могли б сидати. Льокальна молочарня згодилася прибрати і постаратися щоби було де тримати молоко і "айс крім."

Так через пару тижнів ішов рух і гармідер, майстрували, обмивали і малювали кантину. Студенти цікавилися роботою й помагали коли було можливо, і як час на те позволяв. Так що на 19-го грудня, 1947 року, кантина була офіційно отворена. Підчас зізду, котрий відбувся на 21-го, 22-го і 23-го грудня, кантина була вже в повнім розмаху і на добру користь бо через тих три дні гарна сума грошей прибула до центрального фонду.

Наша кантина.

Кантина є під проводом управителя Павла Федейка, один з студентів котрий був назначений по новім році. Він доглядає того щоби був загальний порядок в кантині й дає тим студентам що роблять в кантині на той речір певні інструкції що до порядкування в кантині. Всі студенти беруть свою чергу робити в кантині, так що кожного вечера є інший студент котрий займається роботою, при допомозі других.

При кінці кожного дня студенти звертають гроші до управителя котрий робить рахунок і кладе гроші до "каси." Кантина є відчинена кожного дня на короткий час по обіді, то по вечері. Коло пів одинадцятої вечером коли студенти вже трохи змучні від роботи, є коротка павза і студенти приходять на каву щоби відживити свій "ум."

Така вигода є на користь студентам, не мусять вони виходити на перекуску, і можуть дістати багато подробиць що вживають що дня. Також така вигода є поплатна, бо за місяць кантина заробила майже досить поплатити всі довги. Коли все буде поплатчене й буде трохи грошей на руках, студенти думають постарати трохи меблів до нашої витальні й гарнійше прибрати. Пізнійше думають повернути гроші на такі річі що будуть корисні для всіх студентів.

Станіслав Клапоущак.

Савела

ДЕЩО З СПОРТОВОГО СВІТУ

Спорт звичайно не вважається як один з найважливіших чинників для виховання молодого студента. Але треба будувати здорове тіло так само як здоровий умовий і моральний характер. Студент виробляє здоров'я, беручи участь у різних спортах. Також добрий характер виробляється у той спосіб, що научується справедливості і толерантності. Тому в бурсі ми маємо спортову програму.

Гольф — Бурсаки дуже добре пописалися напроти опозиції в грі гольф. Далі лід аж горів як такі спеціалісти як Кіндрачуки, Франки, Дуб, "Зеро" Смишнюк, Березовський і Мантика виступали кожної суботи. Чорнейко був "чіф тайм-кіпер" і "ковч" і піддержував наш клуб дуже енергічно.

Софт-бал — Наші хлопці визначилися на С. У. М. К. Зїздї в Єлов Крік, як злучилися зі Саскатунськими Сумківцями і виграли чашу. Бойчук, Марковський, і Павлюк були зірки на цій оказії.

Футбал — Кожної суботи, наші хлопці ходили до Нютена і там копали ту свїнську шкіру аж черезики ломалися. Мекмилен, "Шорті" Малещік, і Василь Кіндрачук були найліпші копарі.

Бовлінг — По Рїздвяних святах зорганізовано "бовлінг ліг." Наші дівчата тут дуже добре пописувалися, так що хлопцям тяжко було часом концентрувати над своєю грою. Дівчата Полїшук, Дробот, Панчук і Чорнейко брали енергічну участь а хлопці Михайло Добровольський, Володимир Кіндрачук, Скварчук, Олекший, і Федейко найліпше на дівчата дивилися.

Баксінг — Ще у бурсі ми мали "баксінг" де Залещук ужи-

бав свої великі, вироблені мускули до поборовання таких силачів як Василь Кіндрачук, Й. Фравко, "Шорті" Малешук, Чорнейко, С. Фравко, і Віктор Бойчук.

Межи нами ще знаходилися студенти котрі брали участь в спорті поза бурсою, на університеті або де інше. Савеля Федорук яка є надзвичайна студентка, також надзвичайна у атлетичі і принесла нам багато чести і слави. Вона кандидатка до "Олимпик" грів і ми певні що її успіхи лише починаються. Також у нас був Володимир Ференюк, котрий відзначився у "бейсбал" і "керлинг."

Кольсь із цих спортсменів як вийдуть студенти в світ, будуть за то ліпшими громадянами і певно так зауспішно попишуться як пописувалися у атлетичі у бурсі.

Нестор Гавриш.

ПРО СТЕПЕНДІІ

Маємо до відома, що дві степендіі будуть одержанні питомцями Інституту П. Могили цього шкільного року.

Першу степендію в сумі \$100.00, дає Союз Українок Канади, і видача неї буде при кінці шкільного 1948-го року. Від тепер, Союз Українок Канади кожного року буде давати сто-долярову степендію питомцям Інституту ім. П. Могили, як також і питомцям Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні, і питомцям Колегії св. Андрея в Виннипегу.

Ці рішення запали на ювілейнім зїзді Союзу Українок Канади в Саскатуні, в 1947 році.

Право на одержання степендіі мають хлопці і дівчата. Рекомендації на яких то правилах малиб студенти одержувати заслужену степендію є слідуючі:

1. Нагорода повинна бути лише на продовження дальших студій із застереженням, що студент або студентка лишається питомцем цієї Інституції. Виняток робиться для тих студентів, які б продовжували науку через кореспонденцію (позаочне навчання) і не мешкали в місті.

2. Студент або студентка мають право на одержання степендіі в віці 16 до 22 літ.

3. Кандидат має бути релігійним, православного віроісповідання і має учащати до церкви.

4. В академічній освіті кандидат повинен мати не менше, як 75% марок. Цю точку віддати до вирішення ректорові інституту, який має право зробити уступки в академічній освіті, накопили студент, або студентка, перевищають в інших корисних предметах.

5. Щоб кандидат був моральною і характерною людиною, щоб був активним в студентськїм організаційнім життїю.

6. Щоб брав участь в спорті, і щоб по можливости брав участь в спортовій грі на дворі і тим дбав про свій фізичній розвиток.

7. Кандидат повинен відзначитися персональністю і ввічливістю. Він повинен кооперувати з товаришами і з управою Інституту.

Ці рекомендації послужуть нам одержати вищі степені в нашій науці і в нашій студентській життю.

Маруся Ткачик.

НАШ ГЕНІЙ ГУДИМА

1. В пятій кімнаті є Айнстайн
Про кого треба знати
Він любить А's робити,
І довго рано спати.
2. Він каже нам, що знання
Треба дуже шанувати,
І мощною колодкою
В бріф кейс замикає.
3. Але добре ви пильнуйте
Як він рано ся збирає,
Що він цей здоровий бріф кейс
Чорною шапкою накриває.
4. До університету він ходить
Артс енд Сайнс збирає
І по трохи знання
В бріф кейс напихає.
5. Хемія в нього добра кляса
Котра не дасть спати
Бо він любить в Луцького
Сходи рахувати.
6. Цей наш гарний хлопець
В Шіго народився
Життя його ще веселе
Бо ще не женився.

Костина: — Я виграю справу, бо маю десять свідків котрі бачили як ти мені окуляри збив.

Смицнюк: — А я маю сто свідків котрі не бачили що я твої окуляри збив!

* * *

Метелики не ростуть, бо лише діри їдять.

“ДИФТОНГ”

Чудесне це слово “дифтонг.” Коли люди думають, що це слово має лише одне значіння то вони мляються. Для всіх людей дифтонг є слово що вживається в граматиці. Однакож (ви певно цього не знали) дифтонг так само значить якусь спеціальну річ, і щоб ми добре зрозуміли яка ця річ є, ми мусимо вперед подивитися для чого її вживається.

Часом так буває, що ми захоруємо на страшну слабість — цебто лінивість. — Це нам не дуже зчаста трапляється бо ми до Університету ходимо і маємо много часу виспатись і приплентатись до снідання коло одинадцятої години рано. І коли дівчата в кухні напечуть — як ми по українськи кажемо — “пенкейк”, то справді аж коло серця і коло жолудка лекше стає! Однакож коли ми так захоруємо, наш лікар привозить нам “дифтонг” і нам зараз стає лекше. Ми часом навіть беремо дифтонг із собою до ліжка і так гарно спитьсся що аж хропється!

Кажуть що “дифтонг” має в собі щось такого, що молодця зробить із вусатого діда, або покриває гладонькі мужецькі лисини волохатим волосям. Ми якраз тепер це випробовуємо на наших приятелях тут в Інституті.

Дифтонг вживається також в інших способах. Деколи дифтонг має в собі поживу, а деколи щось таке, що подібне до поживи. Про цю послідну річ всі знають, а головно мужчини бо коли цей дифтонг візмуть то і діти і жінку загублять а часом і самі себе. Це трохи негарна річ виявляти, а все таки інтересна.

Коли хто не годиться то нехай добре приглянеться тим що мали дифтонг в руках і побачуть, що це є правда. Часами мужчини навіть беруть дифтонг і в приятельський спосіб торкають себе ними по головах. Певно що випробовують чи дифтонг міцнійший чи голова.

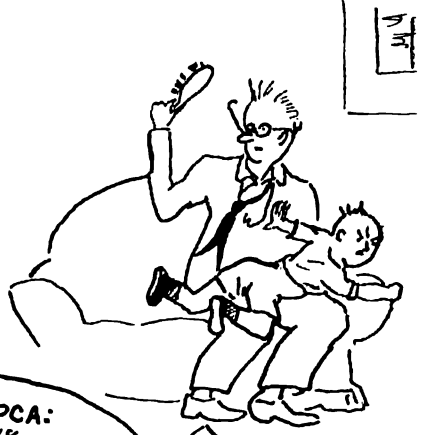
Із цього всего ми приходимо до заключення, що “дифтонги” то є “фляшки” — часом повні, а часом порожні — але багато лучше коли повні, ніж порожні.

Кімнати 5 і 37/2

ОДА ДО І.Н.

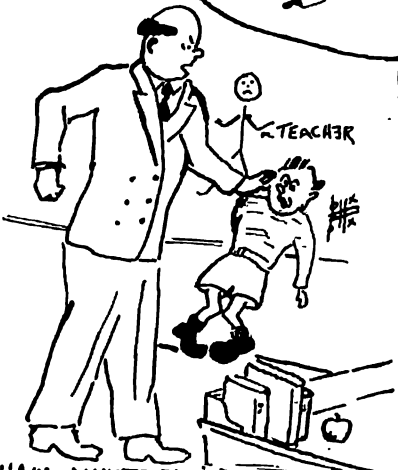
Ой ти ЧОРНОБРИВА КВОЧКА
Ти ТАКА ЯК МАЛЕНЬКА БОЧКА
Ой я ТЕБЕ ТАК ЛЮБЛЮ
Але СКУБЮ, СКУБЮ, СКУБЮ

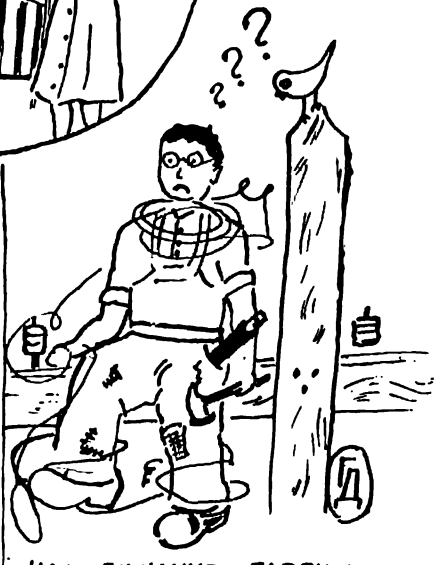

НАШ АГРОНОМ:
ФЕДЕЙКО

НАШ
ПСИХОЛЪОГ:
ГҮЛҮЦАН

НАШ УЧИТЕЛЬ - НАКОНИЙ

НАШ ЕНЖІНІР - ГАВРИШ

ДИВНИЙ СОН

Кажуть “як спиться то сниться” і справді добре спалося а ще ліпше снилось.

Було то в 1960 році, прийшло літо, думаю треба взяти відпочинок. Рішив я поїхати собі по Канаді і відвідати наших більших місцевостей. Сів на потяг й їду до Вінніпегу. Незадовго чую, хтось викликає що друга стація Йорктон. Здається що десь чув такий голос; дивлюся і справді чув, бо то наш старий бурсак Чорнейко, вже поважний собі кондуктор і несе валіску якіись панні.

Скоро почав потяг в дорогу, думаю треба заговорити до нього: дивлюся — йде, і пізнав мене. Вже з-англічився тай каже — “Вай, галов; вер ю гоінг?” Розговорився і кажу “Чогось дуже потяг шарпає,” а він каже “то той новий інжінір “Мантика” чогось дуже напосівся сьогодні.” Говоримо і чую хтось знову викликає: “Дрінкс, барз, гам!” Дивлюся а то Савчук, вже зафасував собі таку шапку з дашком, ходить і продає всякі люксуси.

Приїхав до Вінніпегу а там на стації хтось чистить черевики аж піт заливає йому очі. Зацікавило мене хто то такий працюючий; дивлюся, а то пан Костина. Змарнів трохи, видно що не має так їсти, як в Бурсі.

Іду собі вулицею, думаю треба щось зїсти, бо вже і пізно. Дивлюся а тут справді реставрант — виглядає досить добрий та й зайшов. Не встиг сісти до стола, а тут вже питає: “Вордер паліз.” Дивлюся а то панна Кирилюк, мало не вмліла як мене побачила. Кажу: “принеси мені голубців, пирогів, трохи борщу,” і справді була смачна страва. Питаю, хто то є властителем такого реставранту, а вона каже: “Та то пан Дуб.” Дивлюся а він сидить за лядою, ніби читає Український Голос. Думаю добре що вибрали його за скарбника в 1947 році, вже навчився гроші рахувати. Питаю хто то варить такі смачні страви? Вона каже: “Чекай, подивишся!” Веде мене до кухні, а там стоїть пан Наконий, убраний в біло і велику білу шапку на голові має, кажуть що він є “шеф.” Дивлюся, а там паночки Даркович і Федорук начиння миють а Добровольський і Гавриш втирають. Кажуть мені, що панна Ткачик “пляновує” тут їду. Думаю, а вони в бурсі були все прикупі, і ще тепер.

Вийшов і дуже добре чувся, що тільки знакомих здибав. Треба десь переночувати. Прийшов до готелю і призначили мені кімнату. Веде мене якийсь хлопець, дуже гарно говорить. Питаю, як він зветься; а він каже: “Василь Скварчук.” Питаю його дещо більше і довідався, що властителем готелю є пан Николайчук.

На другий день приїхав до Торонто. Думаю, треба трохи пройтися на свіжий воздух. Іду собі і розглядаюся, сюди і туди, нічим не цікавлюся; нарешті чую, хтось так кричить. Заходжу до будинку а там пан Гулуцан наговорює людям щоб

голосували на “сошал кредит”. З публіки обзивається пан Гупка і закидає йому по “С. С. ефски”, думаю, от і будуть наші посли.

Того вечора пішов собі на “шов”. Каже на фільмі, що “мейн керектерс” є пани Павлюк, Марковський, Козак, і Клапоушак, і панночки Панчук, Зюбрак і Ілницька. Мені так дивно стало що неміг собі уявити що вони вже десь аж у “Голівуд”, але справді добре романцували що аж слинка текла. На тій самій фільмі мали і “нюз”, там виголошували що вибрали нашого “Зіпа” яко “майора” міста Торонто — їде собі в великім авті — люди так кричуть, а він собі лиш на вус мотає.

На другий день йду собі “стрітом”, дивлюся а то поліцай Федейко веде якогось п'яницю. Привів його до корту а там судія Буряник сидить і вже має ту чорну шапочку на голові. Слухає так до п'яного а на кінці каже: “Засуджую тебе на місяць до криминалу, не тому що ти п'яний, але за то що ти всю горілку випив.”

Думаю вже все бачив, але ще зацікавила мене одна школа. Прийшов до неї, і диво над всіма дивами — там сидить принципал Петришин. Ми трохи по-галовкалися і розговорилися, аж тут стук в двері, і входить панна Ціпівник і пан Лабюк. Каже Петриши:, що панна Ціпівник вчить початкову клясу, а пан Лабюк є інспектором шкіл в Торонто.

На один день цього було мені забагато. Пішов до готелю і думаю, трохи відпочину і роздумаю це все, що наші бурсаки так гарно пописалися.

На другий день пішов до церкви, бо ще в '47-ім році навчився ходити до церкви. Дивлюся, а там Отець Котик править Службу Божу а пан Сенів йому кадило подає. Чую шум позад мене а там аж пять пар бурсаків входять шлюб брати. От і okazія, бодай собі добре тупну!

Так перейшло пару днів, і одного дня сиджу я в готелю, читаю — чую хтось телефонує; каже голос: “Прийди зараз до шпиталю.” Трохи налякався і скоро прибув, розказав про те покликання і зараз завели мене до кімнати на пятім поверху. Відчинили двері, а там доктор Ференюк і норса Поліщук оперують пана Стрільчука на “пендик”. По операції ми трохи переговорили давні часи і тоді Доктор Ференюк відвіз мене в великім авті до готелю.

Сів я собі в крісло і думаю про ті веселі часи в Бурсі, що вже так давно минули. Нарешті хтось крикнув: “Фаер!” і так дзвони задзвонили; я підскочив, аж мало з ліжка не впав. Прибудився, а то пан Збанок дзвонить, що вже час вставати.

Полежав трохи і думаю що то справді таке можливе, скоро зібрався і пішов подивитися чи всі бурсаки ще є.

Незнаний (Anonymous)

(Присвята носови Михайла Козака в день 14 січня 1932)

Мороз раз мав з носиском мову:
 “Чому ж ти, носе, не підеш до дому,
 Не сядеш маком коло печі близько,
 А йдеш на двір, де холодно і слизько?
 “Та ж знай, що паном я тепер зовуся,
 А за непослух дуже я пімщуся, —
 Бо люти в мене тепер не купити,
 Таких, як ти, носів, не можу я щадити!”
 Таке говориш, упертий ти морозе?
 Та ж голова мене усюди носить!
 Та ж я дорогу голові покажу,
 І чоловік там йде, де я лише прикажу.
 І впертий був собі носисько,
 Та й вірить він не хтів, що ворог близько,
 Як чоловік з лицем цілим сховався,
 То ніс на збитки таки показався.
 Мороз дививсь на впертість нерозумну,
 І усміхнувся над носом троха глумно.
 Тоді лиш “хлись”, лизьнув він ніс упертий,
 Й пішов у сніг, сліди свої затерти.
 А ніс, як вчув на собі біль страшенний,
 Почервонів, неначе рак печений,
 І в тую мить за ковнір заховався,
 Та каявся вже, що з ворогом стрічався.
 Тепер як индик ходить він червоний,
 І дусить жаль великий та бездонний;
 Та молить Бога, щоб весна настала,
 Мороза-злюку з між людей прогнала.

“ФИШ СТОРІЗ”

Пан Ноконий має дуже надзвичайні рибки. . . . Золоті з чорними значками! Дуже чемні, вони є — ніколи клопоту не дають. Одної ночі сталась пригода. — В Наконного дуже було тепло в кімнаті. . . він відчинив вікно і ляг спати. Пробуджається рано, а один бік його лица замерз як грудка льоду. Встав він, так зараз до рибок — а рибки совгаються по льоду.

Пан Наконий прийшов до кімнати пана Гупки. . . Вони мають багато спільного, бо й в пана Гупки є рибки. Каже пан Наконий: “Гупка — ти ще сьогодні не змінив води своїм рибкам.”

Гупка: “Та нащо? Вони ще не випили ту, що я вчора їм дав!”

Панна Федорук як побачила що й Маруся Ткачик дістала рибок на свята, то постановила що має закласти “фиш гечері.” До цієї пори ще не знайшла доброго гатунку на розплід. Як закладеться “гечері” отворимо “фиш сейл.” Сподіємося, що Федейко й Николайчук будуть наші перші покупці. — Вони вже за рибами глядять! ?? ? Маруся Ткачик.

БУРСАЦЬКІ ВВОДИНИ

Щоби хлопцям доказати
Щоб їм примір дати
Як у бурсі цей рік мають
Вони проживати,
Тож взялися до роботи
Бурсаки давніші,
Щоби з гарних новобранців
Зробити гарнійші.

Вже місяць от мінає
І час за роботу
А бурсаки лиш гуляють
Як доброго року.

О то рада відбуваєсь
Установчі збори
Щоб рішити раз на все,
Той час на тривогу,
Ой вводи́ни, та й вводи́ни
Вже скрізь залунало

Новобранці остовпіли,
Мов сили не стало.
Перший закон Інституту
“Каменяром стати”
Кожний бурсак мусить цьому
Дуже підлягати.
Кожний бурсак мусить знати
Певні свої сили
Як фізичні, так умові
Щоб лиха не було.
Громи били, бурі вили,
Блискавки палили.
Мов у пекло хлопців вели,
Щоб відвагу мали.
Що там було, як там було
Казати не будем,
Але вводи́ни тих славетних
Таки не забудем.

І. Клевчук.

ШЕЛЕСТ ПАПЕРУ

Пішов я раз до крамниці
Паперу купити,
Щоби дещо написати,
Чого навчитись.

Та звичайно так буває:
Люди понаходять,
І на теми ріжнородні
Розмови виводять.

Того разу розмовляли —
Завели дебату:
За шахрайство і ошуство
Не дістанеш плату.

В фартухові товстий крамар
До слухачів каже:
“Є на світі такі люди,
Що обмана вяже.

“Вони в очі так до тебе,
Як ангели в небі,
І помічі не відмовлять
У прикрій потребі.

“Як диви́шся — справедливі,
Тебе поважають;
Відверни́шся — лице своє
З відрази скривляють.”

Обернувсь тепер до мене:
“Чим можу служити?”
“Добродію, я хотівби
Паперу купити.”

“О паперу! Добре, добре!
Кілько ви бажали?”
“Сто листків хотівби, щоби
Ви нарахували.”

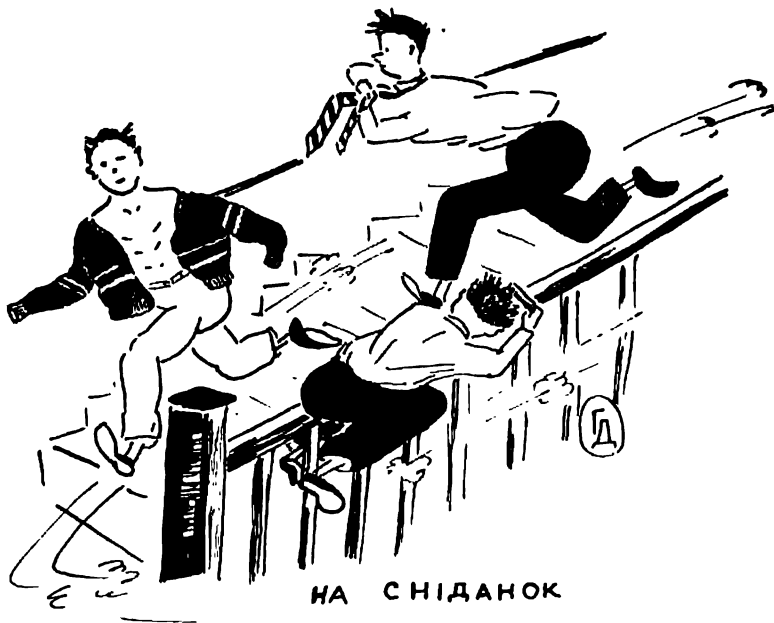
Числить він ті картки,
Через числа скаче,
Поглянув лиш зпід лоба
Чи хто не зобаче.

“Дякую вам, добродію,”
Й тримаючи двері,
“Та не глушіть ви совісти
В шелесті, в папері.

“Хоч мала сніжина
Не важить нічого,
То простори покривають
Сніжиночок много.

“Бо безмежній пустині —
Пісок, порошини;
А незначні діла творять
Характер людини.”
Ярослав Сенів.

ЛЮБИВ, ЛЮБЛЮ, ЛЮБИТЬ БУДУ

Любив, люблю, любить буду,
Отсю нашу бурсу.
Бо в ню наші батьки
Уложили досить труду,
Щоб вивести нас у люде.

Любив, люблю, любить буду,
Нашу церкву рідну.
До неї що неділі йду.

Молюсь до Бога все.
Щоб дав Україні свободу.

Любив, люблю, любить буду,
Україну рідну,
Бо у бурсі вчили мене,
Щоби нарід свій любити,
Так довго як буду жити.

Василь Савчук.

Наші танцюристи під управою папа Клатоуцака

Сьома година рано

Спис Студентів

ВІДДІЛ ФІЛОСОФІЇ

Імена:	Рік Навчання:	Звідки походить:
1—Березовський, Омелян	2	Міт Парк, Саск.
2—Біловус, Володимир	1	Тафнел, Саск.
3—Гудима, Володимир	1	Шіго, Саск.
*4—Горчинський, Володимир	1	Кемсек, Саск.
*5—Гулуцан, Дмитро .... (Спеціал. психолог.)	.....	Кенора, Саск.
*6—Задворний, Петро	1	Дейвіс, Саск.
7—Зіп, Богдан	2	Елов Крик, Саск.
8—Кінащук, Степан	1	Дефні, Саск.
9—Кіндрачук, Василь	1	Саскатун, Саск.
10—Кіндрачук, Володимир	3	Саскатун, Саск.
11—Кіщук, Федь	2	Вішарт, Саск.
12—Ковбуз, Віра	1	Кадворт, Саск.
13—Кульчицька, Юлія	1	Медов Лейк, Саск.
14—Мекмилен, Ліон	1	Вірдейл, Саск.
15—Федірко, Микола	1	Моцарт, Саск.
16—Федорук, Савеля	2	Райн, Саск.
17—Ференюк, Володимир	2	Вакав, Саск.
18—Чорнейко, Олег	2	Аран, Саск.

СЕСТРИ ЖАЛІБНИЦІ

*1—Даркович, Галя	3	Нью Вестмінстер, Б. К.
2—Поліщук, Ліда	1	Паничай, Саск.

ВІДДІЛ ПЕДАГОГІКИ

1—Гупка, Олекса	3	Інсінгер, Саск.
2—Дуб, Федь	3	Глеслін, Саск.
3—Клапоущак, Станіслав	3	Гефорд, Саск.
4—Лабюк, Микола	3	Калина, Саск.
5—Наконий, Іван	3	Ріджайна, Саск.
6—Петришин, Юрій	4	Мічем, Саск.

ВІДДІЛ ДОМАШНЬОГО ГОСПОДАРСТВА

1—Ткачик, Маруся	2	Сонінгдейл, Саск.
------------------------	---------	-------------------

ВІДДІЛ ФАРМАЦЕВТИКИ

1—Стрільчук, Михайло	3	Аран, Саск.
----------------------------	---------	-------------

ВІДДІЛ ІНЖЕНІРІЇ

*1—Букурак, Петро	1	Ст. Джуліен, Саск.
2—Гавриш, Нестор	2	Мічем, Саск.
*3—Король, Омелян	1	Донвел, Саск.
4—Мантика, Василь	1	Мейфір, Саск.
5—Николайчук, Михайло	4	Кемсек, Саск.
6—Ребчук, Григорій	1	Ребит Лейк, Саск.
*7—Рябко, Дмитро	1	Йорктон, Саск.

Імена:

Рік
Навчання:

Звідки походить:

ВІДДІЛ ПРАВА

*1—Бурянник, Василь ..... 1 ..... Джесмин, Саск.

ВІДДІЛ АГРОНОМІЇ

1—Добровольський, Дмитро ..... 3 ..... Гронлид, Саск.
2—Олекшій, Мирослав ..... 3 ..... Калмар, Алта.
3—Охїтва, Мирослав ..... (Коротк. курс) ..... Норквей, Саск.
4—Федейко, Павло ..... 3 ..... Катнайф, Саск.
5—Франко, Степан ..... (Коротк. курс) ..... Ватсон, Саск.

ВІДДІЛ КОММЕРЦІЇ

1—Гавриш, Мирослав ..... 2 ..... Мічем, Саск.
2—Пилипчук, Василь ..... 2 ..... Мікадо, Саск.
3—Скварчук, Василь ..... 1 ..... Дробот, Саск.

УЧИТЕЛЬСЬКА (Нормал) ШКОЛА

*1—Березовський, Борис ..... Міт Парк, Саск.
*2—Березовський, Ігор ..... Міт Парк, Саск.
*3—Бучко, Орест ..... Міт Парк, Саск.
4—Грицина, Олександр ..... Йорктон, Саск.
*5—Гупка, Микола ..... Інсінгер, Саск.
*6—Камінецький, Юрій ..... Бюкенен, Саск.
*7—Котик, Василь ..... Леслі, Саск.
*8—Ціпівник, Олена ..... Ірвінгтон, Саск.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ КУРС

1—Бабичик, Степан ..... Саксес Каледж ..... Інсінгер, Саск.
2—Баюс, Вікторія ..... Саксес Каледж ..... Фом Лейк, Саск.
3—Букурак, Дмитро ..... Техн. Курс ..... Колонсей, Саск.
4—Білокрила, Олена ..... Техн. Каледж ..... Тіодор, Саск.
5—Добровольський, Мих. .... Саксес, Кал. .... Шіго, Саск.
6—Дробот, Ольга ..... Саксес Каледж ..... Бюкенен, Саск.
*7—Зелішкевич, Марія ..... Техн. Курс ..... Гронлид, Саск.
8—Котелко, Петро ..... Техн. Курс ..... Кадворт, Саск.
9—Король, Катерина ..... Техн. Каледж ..... Тіодор, Саск.
10—Остапович, Катерина ..... Саксес Кал. .... Фом Лейк, Саск.
11—Панчук, Вікторія ..... Саксес Кал. .... Гронлид, Саск.
12—Чорнейко, Наталя ..... Робертсон Скул ..... Аран, Саск.

ВИЩА ШКОЛА

X-та класа:

*1—Білик, Орест ..... Нютена ..... Борден, Саск.
*2—Деркач, Мирослав ..... Техн. Каледж ..... Саскатун, Саск.
3—Новосад, Надія ..... Нютена ..... Брендон, Ман.
4—Чорній, Стефанія ..... Нютена ..... Клір, Саск.

* Були в бурсі попередно в 1947-48 шкільнім році а на 20-го лютого були де інде.

Імена:

Р'к
Навчання:

Звідки походить;

XI-та класа:

*1—Бойчук, М.	Нютена	Клир, Саск.
2—Демсис, Франко	"	Вішарт, Саск.
3—Залсцук, Ярослав	"	Мічем, Саск.
*4—Кадинюк, Модест	"	Вайта, Ман.
5—Кінар, Анна	"	Сматс, Саск.
*6—Кінар, Василь	"	Сматс, Саск.
7—Нікля, Домка	"	Бюкенен, Саск.
8—Савчук, Іван	"	Елов Крік, Саск.
9—Савчук, Орест	"	Елов Крік, Саск.
*10—Токарник, Ольга	"	Витков, Саск.
11—Франко, Йосип	"	Ватсон, Саск.
12—Шабага, Наталя	Техн. Каледж	Фмш Крік, Саск.

XII-та класа:

1—Бойчук, Віктор	Нютена	Алвена, Саск.
2—Винтоник, Ольга	"	Ришард, Саск.
3—Глек, Олеся	"	Енглфілд, Саск.
4—Григор, Василь	"	Ейлшем, Саск.
*5—Деркач, Олеся	"	Саскатун, Саск.
6—Завальський, Іван	"	Сендвиг, Саск.
7—Загарія, Анна	"	Бюкенен, Саск.
8—Задворний, Зеновій	"	Дейвис, Саск.
9—Зюбрак, Леся	"	Принс Алберт, Саск.
10—Іванишин, Ольга	"	Кадворт, Саск.
11—Ільницька, Михайлина	"	Ешвил, Ман.
12—Керелюк, Олеся	"	Шіго, Саск.
13—Козак, Іван	"	Ванда, Саск.
14—Козунь, Ольга	"	Ніпавин, Саск.
15—Костина, Олекса	"	Твей, Саск.
16—Лабач, Андрій	"	Ст. Джуліен, Саск.
17—Лемко, Олена	"	Клир, Саск.
18—Ленько, Віктор	"	Донвел, Саск.
19—Маркер, Анна	"	Клир, Саск.
20—Марковський, Петро	"	Колонсей, Саск.
21—Мелещак, Адвин	"	Лентло, Саск.
22—Нікля, Марія	"	Бюкенен, Саск.
23—Павлишин, Василь	Техн. Кал.	Гудів, Саск.
24—Павлюк, Зиновій	Нютена	Мічем, Саск.
25—Сайн, Тарас М.	"	Тіодор, Саск.
26—Сенів, Ярослав	"	Елов Крік, Саск.
27—Смиснюк, Микола	"	Бедфордвил, Саск.
28—Стефанюк, Мирослав	"	Алвена, Саск.
29—Хомин, Наталя	"	Карпентер, Саск.

Статут Студентського Кружка

— при —

ІНСТИТУТІ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ В САСКАТУНІ

- I. **НАЗВА:** “Каменярі”.
- II. **ГАСЛО:** Лупаймо скалу!
- III. **ЦІЛЬ:** Піднесення патріотичного духа й поширення українознавства між студентами.
- IV. **СПОСІБ:**
  - A. Через піддержування цілей Інституту ім. П. Могили.
  - B. Через заряджування відчитів, дебат, концертів та товариських забав.
  - B. Через видавання річника “Каменярі” і заохочування студентів до літературної праці.
- V. **ЧЛЕНСТВО:**
  - A. **Членами Кружка стають слідуєчі:**
    1. Всі питомці Інституту ім. П. Могили.
    2. Українські студенти поза Інститутом, які одержуть рекомендацію від одного члена й Почесного Голови, як також потвердження Голови Кружка.
  - B. **Членська вкладка:** в кожному шкільному році члени встановлять суму вкладки, яка буде обовязуюча в наступному шкільному році.
  - B. **Права Членів:**
    1. Учащати на збори Кружка.
    2. Дискусувати й голосувати на зборах.
    3. Бути вибраним до Управи Кружка.
  - Г. **Втрата членських прав:** загальні збори можуть виключити члена, який діє на шкоду Кружка.
- VI. **УПРАВА:**
  - A. **Склад:**
    1. Почесний Голова.
    2. **Заряд:**
      - а. Голова.
      - б. Заступник Голови.
      - в. Писар.
      - г. Заступник Писаря.
      - г. Скарбник.
      - д. Начальники комітетів які подані в VI-A — 3.
    3. **Стійні Комітети:**
      - а. Редакторський — з п'ятьох членів.
      - б. Програмовий — з п'ятьох членів.
      - в. Фотографічний — з п'ятьох членів.
      - г. Забавовий — з п'ятьох членів.
      - г. Дебатовий — з трьох членів.
      - д. Спортовий з трьох членів.

4. **Тимчасові Комітети.**
5. **Контрольна Комісія** — з трьох членів.
6. **Господарі** — з сімох членів.
7. **Провідник Кличу.**
8. **Піяніст(ка).**
9. **Історик.**

Б. Існування:

1. Всі частини управи, крім дебатового, редакторського й фотографічного комітетів, вибираються два рази в шкільному році.
2. Дебатовий, редакторський й фотографічний комітети вибираються на цілий шкільний рік.
3. Шкільний рік приблизно рівняється університетському шкільному рокові.
4. При кінці шкільного року, чотирьох присутніх членів Заряду, за потвердженням Почесного Голови, можуть розпоряджувати оставшими фондами Кружка.

VII. ВИБОРИ:

А. Номінації:

1. Кандидати до Заряду номінується подвійним способом:
  - а. Номінаційна Комісія, яку назначить Ректор Інституту, представить лісту кандидатів на кожную позицію Заряду. Ліста кандидатів буде представлена не менше як пять днів перед голосуванням.
  - б. Додаткові кандидати на позиції до Заряду будуть прийняті до номінаційної лісти тільки за підписом сімох членів і за представленням їх імен перед Номінаційною Комісією, не менше як три дні перед голосуванням.
2. Кандидати на позиції в Управі (не до Заряду), вибір яких рішиться голосуванням, номінується членами на виборчих зборах.

Б. Голосування:

1. Слідуючі частини Управи вибирається голосуванням:
  - а. Почесний Голова.
  - б. Заряд.
  - в. Господарі.
  - г. Контрольна Комісія.
  - г. Провідник Кличу.
2. На вибір Заряду голосування буде тайне. Номінаційна Комісія назначить одну особу яка буде відповідальна за перепровадження тайного голосування.
3. Голосування на решту позицій поданих в 1. а це Почесний Голова, Господарі, Контрольна Комісія, Провідник Кличу — буде явне.

В. Назначення:

По голосуванню новий Заряд назначить слідуючих:

1. Решту членів комітетів.
2. Тимчасові комітети, коли їх потрібно.
3. Історика.
4. Піяніста(ку):

VIII. ОБОВ'ЯЗКИ:

А. **Почесний Голова** — сповняє ролю дорадника Заряду, вказує й суггестує шляхи праці на шкільний рік.

Б. **Заряд:**

1. Голова — є предсідником на Вибірних і Надзвичайних зборах Кружка та на зборах Заряду; дбає про розвій Кружка та надає загальний напрям його діяльності.
2. **Заступник Голови** — займає місце Голови в його відсутності.
3. **Писар(ка)** — веде протокольні книги та провадить кореспонденцію Кружка.
4. **Заступник писаря(ки)** — займає місце писаря(ки) в разі його (її) відсутності.
5. **Скарбник** — провадить фінансові книги та дає зборам звіт фінансового стану Кружка.
6. **Начальники Комітетів** — є відповідальні за працю своїх комітетів.

В. **Стійні Комітети:**

1. **Редакторський** — займається виданням річника “Каме-нярі” та студентського провідника, які мають бути ви-дані до кінця шкільного року.
  2. **Програмовий** — заряджує програми на всі сходи Кружка.
  3. **Фотографічний** — займається збиранням знімок зі студентського життя й вироблення гуртової знімки питомців Інституту.
  4. **Забавовий** — заряджує всі заботи Кружка.
  5. **Дебатовий** — заряджує всі дебати в Кружку.
  6. **Спортовий** — займається спортовими потребами Кружка.
- Г. **Тимчасові Комітети** — виконують надзвичайні потреби Кружка.
- Г. **Контрольна Комісія** — перевіряє приходи й розходи Кружка та піддержує внесок скарбника на прийняття фінансового звіту.
- Д. **Господарі** — займаються розміщенням меблів для потреб Кружка.
- Е. **Провідник Кличу** — провадить Бурсацький Клич при кінці сходів Кружка.
- Є. **Піяніст(ка)** — акомпаніює до національних гимнів при отворенні й закінченні зборів.
- Ж. **Історик** — слідить за діяльністю Кружка і що пів року рекордує її в книжці призначеній для тієї цілі.

IX. ЗБОРИ:

А. **Вибірні:**

1. Відбуваються два рази в шкільному році.
2. Перші виборні збори відбуваються не пізніше як в другій неділі в жовтні; другі виборчі збори не пізніше як в третій неділі в січні.

3. На Виборчих зборах:
  - а. Всі члени нової Управи будуть проголошені.
  - б. Цей статут буде прочитаний.
- В. **Загальні:**
  1. **Звичайні** — як за часто звичайні збори будуть відбуватися, рішають члени.
  2. **Надзвичайні** — скликає Голова за:
    - а. порадою Заряду.
    - б. домаганням п'ятої частини членів.
- В. **Заряду:**
  1. Скликає Голова Круга.
  2. Включає Голову й не менше шістьох інших членів Заряду.
  3. Заряд відповідальний за рішення на цих зборах перед загальними зборами.
- Г. **Комітетів:**
  1. Скликає начальник комітету.
  2. Включає начальника й більшість назначених членів комітету.
  3. Комітет відповідальний за свої рішення перед Зарядом.
- Г. **Мова:** — Всі збори будуть перепроводжуватися в українській мові.
- Х. **ЗМІНИ Й ПРИНЯТТЯ СТАТУТУ:**
  - А. Параграфи I, IX - Г, і X - А не можуть бути змінені.
  - Б. Інші параграфи цього статуту можуть бути відкинені, доложені, змінені вповні або частинно тільки за внеском члена Заряду та за згодою більшості членів на двох загальних зборах.
  - В. Цей статут увійшов в життя 1-го січня, 1947 року.

Фізичні потреби бурсака

В Саскатунській Бурсі

Цього року в саскатунській бурсі товчється коло сотні студентів і студенток різного віку; від 16 літ до яких 30.

Переведена анкета показує, що 90% студентства родилося в Канаді, а 15% має навіть батьків, роджених в Канаді. Решта батьків походить з Галичини, Буковини та Волині. Більшість тих батьків прибула перед Першою Світовою Війною, а серед них найбільше року 1898.

63% студентства походить з українських околиць, а решта з мішаних. 75% студентства мають батьків, які дома говорять тільки по українськи, 22% двома мовами, і лише 3% тільки по англійськи.

84% студентства говорить українською мовою. Розуміється, не всі блискучо. 13% пробує говорити по українськи, а 3% зовсім не вміє.

55% ніде не подорожували, опріч, як зі свого хутора до бурси в Саскатуні. Але серед решти є чимало таких, що підчас служби у війську побували в Європі й Африці.

З розваг найбільше цікавиться спортом — 54%, музикою — 48%, співом — 24%.

Найбільше мріють про “не знаю що”; коло 15% про “щастя, успіх, кар'єру, багатство”; коло 15% про учительство; коло 10% про “дівчат і подружжя”; 6% про науку й винаходи, а решта про окремі фахи інженіра, лікаря, адвоката, політика, навіть міністра.

Більше 90% зазначила, що їм бурса подобається. Поверх 35% пояснили це тим, що тут “життя в громаді, товариство, можна привчитися до громадського життя, організації, кооперації” і т. п. Іншим сподобалися “ідеали інституту”, ще іншим, дисципліна, а багатьом — “їжа, харч”, добре освітлення, купальні і т. п.

На запит, що в бурсі злого, найбільше зазначило 1—брак “загального духу” й кооперації між “гайскулістами” й універсантами, 2—неувага до спорту й відсутність спортивного майдану, 3—“забагато” гуркоту й галасу, 4—запирання дверей по 12-ій годині і т. п.

Отже: одним подобається дисципліна, а другим не до смаку, коли “начальство занадто по за шкіру лізе”.

Серед побажань головніші: частіше уживання студентами української мови; дозвіл студентам самим розбіратися, що зле, а що добре, при умові не зловживати свободою; дозвіл вертатися в суботу по 12 годині; підшукання майдану для спорту і т. п.

Більшість студентства, як сказано раніш, з фармів, 45% показала, що любить фарму, 30% любить місто, а 25% однаково ставляться до того й другого. Тому переважає фермерський дух. Пахне степом, хутором. Тихо, скромно, пристойно.

Міщанський галас та розхрістанність хоч часом зриваються, то швидко тонуть в загальнім настрою родинного виховання. Навіть гомін святочних забав рідко переходить звичайний рівень.

Коли що й можна дорікнути хуторянству, то хиба те, що соромливість подекуди переходить в таку форму самозамикання, яка здається непривітливостю або невихованністю. Дехто уникає привітатися з фальшивого страху не дістати відповіді або з “непривички”. Тут особливо кидається в очі характер родинного виховання. Видко, чи мати подбала, щоб її дитина не виглядала між людьми дикуном, а була привітною, людяною, чи ні. Більшість матерів про це не забули. Це маніфестується при ріжних зустрічах, а особливо при столі. Одначе не бракує й меншости, яка “боїться” бути привітною або просто не знає, що привітливість і послужливість одна з головних ознак вихованности.

Закони бурсацького життя складені давно. Багато з них веде свій родовід від П. Могили. В Канаді так само, як і на Україні, в Києві, Полтаві, чи Камянці-Подільському. Забороняється галасувати, гуркотіти, грюкати дверима. Забороняється співати й грати по за встановлені години. Пояснюється це, мовляв тим, буцім то дехто більше грає ногами, ніж інструментами. Забороняється перегукуватися й пересвистуватися з одного корпусу чи поверху в другий. Забороняється залишатися в місті по 12 годині ночі. Двері запіраються і ночуй, де хочеш.

На щастя, батьки бурсаків, коли самі були бурсаками, понаходили шляхи, як обходити Драконові Закони. Діти лише старанно наслідують батьків: зберігають славу традицію.

Доброю властивістю бурси є, що речі не пропадають. Котра й згубиться, то шукає свого господаря. Бували випадки, що рушники висіли на показних місцях тижнями, поки найшлися їх господарі. Правда, з сигаретами цього не трапляється.

Не можна також поручитися, що світло й вода завше скручуються, як господарі виходять з кімнат. Бували випадки, що “Чорне Море” виливалося за пороги на коридор.

Найжвавіший день в бурсі—це субота. До школи не йдуть, а прибирають кімнати. Кожен свою. Метушаться, миють підлоги. Натерають, воскують навперейми. Хитруни звечора ховають під подушку “полішер”, щоб визеркалити підлогу поперед всіх. В деяких кімнатах, як от наприклад, в редактора “Каменярів” так, як у квітничку: чисто, прикрашено образками, а на столі ялинка.

Іноколи по пятницях буває й інша “святочна подія”. Всі студентки збираються до кухні і “голокою” ліплять вареники. Студенти змагаються з ними, хто кого переможе: чи студентки наліплять більше, ніж студенти всилі зісти, чи студенти всилі зісти більше, ніж студентки наліплять.

До сеї пори, слава Богу, ні одна сторона не захворіла!

Н. Т.

Наші наймолодші Бурежки:
Олеся і Денис Ковалишани

Наша п'яністка.

Світ по коліна!

Уведення

Наука ???

В кухні.

Маруся!

Час їсти!

Під час іспитів!

Вільні хвилини.

Наша кантіна.

При студії.

Наука не тяжка!?

“Бюти Парлор”

Забава "Гелювін"

Уведення.

То куди так??

Наука ??

Савели

Бурсацьке хрещення!

Ряжу бракус!

Куди нас дороги ведуть?

THE EMPIRE MEAT CO. LTD.

WHOLESALE AND RETAIL

Manufacturers of the famous

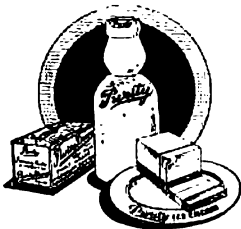
Peerless Pork Sausages, Weiners, Bologna, Liver Sausage,
Polish Sausage, Bacon, Hams, etc.

Phones 2733 - 3995

30-2nd Avenue South

Saskatoon, Sask.

GREETINGS from

PURITY DAIRY Co.

"Safe Dairy Products"

733 Broadway Ave.

Phone 5551

Saskatoon, Sask.

For complete stocks of up-to-date

HOUSEWARE — HARDWARE

— and —

MAJOR APPLIANCES

Deal with us.

SASKATOON HARDWARE CO. LTD.

For Sanitone Dry Cleaning

Just Dial

6-1-0-8

If Rose Cleaned It
It's C-L-E-A-N

Daily Pick Up and
Delivery

OUR GRADUATES

succeed in the

Dominion Civil Service   **Saskatchewan Public Service**
and in Municipal and General Business Offices everywhere in Canada.

FOR INFORMATION write, telephone or call

SCOTT BUSINESS COLLEGE TLD.

W. J. G. Scott, B.A., Principal

118-2nd Avenue North   Saskatoon, Sask.

Member, Canadian Business School Association

New Red Robin Cafe

★ MEALS AND LUNCHES

★ ICE CREAM

★ FRESH FRUIT IN SEASON

★ MAGAZINES AND CIGARETTES

Broadway Avenue

Phone 91201

SHOP WITH CONFIDENCE

at

The **BAY**

Saskatoon's Friendly Store

Hudson's Bay Company.

INCORPORATED 2ND MAY 1670.

ПІДДЕРЖУЙТЕ

Укр. Інститут ім. П. Могили в Саскатуні

Що дбає про моральне і культурне виховання дорученої йому молоді й тим приготує її на свідомих і примірних горожон цього краю.

Замовляйте підручники:

ЧИТАНКА МАРУСЯ

— і —

ЮВІЛЕЙНУ КНИГУ ІНСТИТУТУ

Пишіть до:

The P. Mohyla Ukrainian Institute

Cor. Main St. & Victoria Ave.

Saskatoon, Sask.

ДР. М. Г. БОЙКОВИЧ,
Голова Дирекції.

о. Т. КОВАЛИШИН,
Ректор.

J. W. STECHISHIN, B.A., L.L.B.

Barrister, Solicitor and Notary Public

413 Canada Building, Saskatoon, Sask.

Office

PHONES

Residence 98196

COMPLIMENTS OF

British Coal & Wood Co.

for all your FUEL SUPPLIES

101 Pacific Avenue, North
Saskatoon, Sask.

PHONE 7622
N. Rak, Proprietor

With Compliments of

Parisian Cleaners & Dyers

Cleaning • Pressing • Repairing

321 Avenue F South

PHONE 4474

Music & Book Store

For all your

School Supplies, Stationery and Musical Instruments
at reasonable prices.

229-20th Street West
Saskatoon, Sask.

Phone 6072
P. Tkachuk, Proprietor

Secretarial College

and

School of Accounting

Saskatoon, Canada

**Sends Greetings and Congratulations on
your excellent Year Book.**

WE OFFER:

- Larger instruction staff, carefully chosen from the University of Saskatchewan, University of Manitoba, Calgary and Peterborough Normal Schools.
- Wider choice of courses.
- The Diploma of the Business Educators' Association of Canada — for 50 years the symbol of superior training.
- An enviable record in placing more graduates in better positions.
- Social and recreational benefits of a larger college.
- **BEST POSSIBLE TRAINING IN THE SHORTEST POSSIBLE TIME.**

L. F. FURSE, B.A., G.C.T.

Principal

**Kemphorne Blk.
157 - 2nd Ave., South**

**Phones 6333
22403**

Dr. M. H. Boykowich

DENTAL SURGEON

— EVENINGS BY APPOINTMENT —

403 Canada Building

Saskatoon, Sask.

PHONES

Office 4774

Residence 91669

Kyle, Ferguson & Hnatyshyn

Barristers, Solicitors, Notaries, Etc.

GEORGE A. FERGUSON

DAVID C. KYLE

JOHN HNATYSHYN, B.A., L.L.B.

Phone 4261

214 Priel Bldg., 21st St. East

Saskatoon, Sask.

TO ALL OUR FRIENDS WE EXTEND

SINCERE GREETINGS

Compliments of

Thams Studio

Phone 6631

Heintzman Hall, 2nd Ave.

Saskatoon, Sask.

COMPLIMENTS OF

Dr. G. E. Dragan

601 Canada Building

Phone 3293

Saskatoon, Saskatchewan

It Pays to Advertise . . .

Your advertising staff spent considerable time in soliciting ads from the business firms and professionalists of Saskatoon. Some of these had been inserting ads in our Year Book before — some had not been contacted in this matter.

We are very pleased to be able to present quite a number of new advertisers. On behalf of the old and new subscribers, may we suggest that when you do shop, be sure to patronize those who have advertised in our Year Book.

With Compliments of
New
Broadway Theatre

in Nutana

PHONE 97075

“All the Fine Pictures Will Come to the Broadway”

WAIT FOR THEM!

BROTHERS BAKERY

912-20 Street West

Saskatoon, Sask.

WE BAKE...

WHITE, BROWN AND RYE BREAD

BUNS, CAKES AND PASTRY

PHONE 7366

Nestor Wiwchar, Prop.